L I G J
Nr.9199, datë 26.2.2004

PËR PRODHIMIN, PËRPUNIMIN, CERTIFIKIMIN DHE TREGTIMIN E PRODUKTEVE "BIO"

Në mbështetje të neneve 78 dhe 83 pika 1 të Kushtetutës, me propozimin e Këshillit të Ministrave,

K U V E N D I
I REPUBLIKËS SË SHQIPËRISË

V E N D O S I:

KREU I
DISPOZITA TË PËRGJITHSHME

Neni 1
Qëllimi

Qëllimi i këtij ligji është:
a) nxitja e prodhimit organik në vend;
b) krijimi i kuadrit ligjor të nevojshëm;
c) përcaktimi i kushteve të prodhimit, përpunimit, transportit, certifikimit dhe kontrollit të produkteve bujqësore dhe atyre ushqimore, me prejardhje bimore dhe shtazore, që prodhohen, përpunohen ose/dhe importohen e tregtohen si produkte "Bio".

Neni 2
Përkufizime

Në kuptim të këtij ligji:
1. "Komisioni Shtetëror i Prodhimit Organik" (KSHPO) është autoriteti përgjegjës, i cili miraton dhe mbikëqyr veprimtarinë e organizmave certifikues.
2. "Certifikim" është përkufizimi i dhënë në ligjin nr.8464, datë 11.3.1999 "Për standardizimin".
3. "Etiketim" është çdo fjalë, markë tregtare, emër tregtar, përmbajtje piktoreske dhe shenja në ambalazhim, dokument, shënim, etiketë, kapak ose qafore, që shoqëron ose i referohet një produkti të specifikuar në nenin 9 të këtij ligji.
4. "Inspektim" është procedura e kontrollit dhe e verifikimit, e realizimit të kushteve të prodhimit organik, të përcaktuara në këtë ligj, e realizuar nga trupat inspektuese.
5. "Leje e përkohshme" është leja që jepet nga KSHPO-ja, me propozimin e organizmit certifikues, për një periudhë kohe të caktuar, për përdorimin e materialeve që nuk përfshihen në anekset II dhe III të këtij ligji.
6. "Notifikim" është procedura e njoftimit në KSHPO për njësitë e prodhimit organik dhe njohjes së konformitetit të produkteve organike, të propozuara nga organizmat certifikues.
7. "Njësi e prodhimit organik" është njësia ose ndërmarrja apo ferma që ushtron një veprimtari prodhimi, përpunimi, certifikimi dhe tregtimi të produkteve "Bio", në përputhje me këtë ligj.
8. "Organizëm certifikues" është çdo organizëm shtetëror, privat, vendas ose i huaj, i cili vërteton përputhshmërinë e produkteve, proceseve, shërbimeve dhe të sistemeve të cilësisë, sipas kërkesave të standardeve dhe specifikimeve teknike të përcaktuara në këtë ligj.

9. "Organizma gjenetikisht të modifikuar" (OGjM) janë të gjithë organizmat e gjallë, materiali gjenetik i të cilëve është krijuar nëpërmjet manipulimit gjenetik, jashtë rrugëve natyrore të shtimit.

10. "Periudhë konvertimi" është koha e domosdoshme për të kaluar nga sisteme të tjera prodhimi në sistemin e prodhimit organik.

11. "Përbërësit" janë substancat e përdorura gjatë përpunimit të produktit, duke përfshirë dhe shtesat ushqimore.

12. "Produkte "Bio"" janë të gjitha produktet e rrjedhura nga prodhimi organik.

13. "Prodhime shtazore" janë prodhimi i kafshëve të mbarështuara, i kafshëve shtëpiake (përfshirë edhe insektet), si dhe speciet ujore, të kultivuara në ujërat e ëmbla dhe të kripura. Produktet e gjuetisë dhe të peshkimit nuk përfshihen në prodhimet organike.

14. "Prodhime organike" janë të gjitha veprimet e përfshira për prodhimin e produkteve "Bio", në mbështetje të përdorimit harmonik të kushteve të mjedisit dhe të kryera në përputhje me rregullat e përshkruara në këtë ligj.

15. "Tregtim" është ruajtja, reklamimi, njohja, shpërndarja dhe çdo formë tjetër e zakonshme e vendosjes në treg, dyqane, supermarkete ose në restorante e produkteve për realizimin e qëllimit.

16. "Trupa inspektuese" janë inspektorët e miratuar nga KSHPO-ja për kryerjen e inspektimit.

KREU II
ORGANIZIMI DHE FUNKSIONIMI I STRUKTURAVE PËRGJEGJËSE

Neni 3
Komisioni Shtetëror i Prodhimit Organik

1. Në Ministrinë e Bujqësisë dhe të Ushqimit ngrihet dhe funksionon KSHPO-ja, që ushtron kontroll vjetor mbi organizmat certifikues.

2. Përbërja, funksionimi, të drejtat dhe detyrat e KSHPO-së përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Bujqësisë dhe të Ushqimit.

Neni 4
Organizmi certifikues

1. Struktura, funksionimi, kriteret e pranimit, të vlerësimit të dokumentacionit të nevojshëm dhe të detyrimeve të organizmave certifikues vendas përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Bujqësisë dhe të Ushqimit.

2. Kriteret e pranimit, të vlerësimit të dokumentacionit të nevojshëm dhe të detyrimeve, të miratuara për organizmat certifikues vendas, janë të vlefshme dhe për organizmat certifikues të huaj.

3. Organizmat certifikues të huaj e ushtrojnë veprimtarinë në këtë fushë në përputhje me legjislacionin vendas në fuqi.

Neni 5
Trupat inspektuese

1. Trupat inspektuese të njësive të prodhimit organik janë njësi të pavarura nga organizmi certifikues dhe kanë detyrë kontrollin për zbatimin e kushteve të përcaktuara në këtë ligj. Detyrat bazë të inspektimit dhe masat e trupave inspektuese janë dhënë në anekset III dhe IV të këtij ligji.

2. Të dhënat e inspektimeve, të kryera nga trupat inspektuese, i paraqiten organizmit certifikues, i cili ka të drejtën e vendimmarrjes. Ky organizëm njofton për vendimet e marra

KSHPO-në.

3. Analizat e mostrave të marra nga trupat inspektuese bëhen në laboratorë të akredituar, vendas ose të huaj, privatë ose shtetërorë.

KREU III
CERTIFIKIMI DHE LEJET E PËRKOHSHME

Neni 6
Certifikimi i prodhimit organik

Organizmi certifikues bën certifikimin e njësive të prodhimit organik në përputhje me modelet "A" dhe "B" të aneksit V të këtij ligji. Certifikatat e modelit "B" jepen kur produkti eksportohet në shtetet anëtare të Bashkimit Europian.

Neni 7
Lejet e përkohshme

1. KSHPO- ja jep leje të përkohshme për:

a) përdorimin e materialeve të palistuara në anekset II dhe III të këtij ligji;

b) përdorimin e materialeve me origjinë jobujqësore (ndihmesat teknologjike dhe shtesat) ose me origjinë bujqësore joorganike për përpunim, të palistuara në shkronjat "D" dhe "E" të aneksit II.

2. KSHPO-ja mbikëqyr dhe rishikon listën dhe kushtet e përdorimit të materialeve të listuara në anekset II dhe III, në përputhje me ndryshimet e rregulloreve të Komunitetit Europian dhe, me propozimin e organizmit certifikues, shpall vendimet për lejet e përkohshme.

KREU IV
KUSHTET E PRODHIMIT ORGANIK DHE TË PËRPUNIMIT

Neni 8
Kushtet specifike të prodhimit organik

Prodhimi organik dhe përpunimi i produkteve organike realizohen në kushte specifike, të përshkruara si më poshtë:

a) prodhimi i bimëve, mbarështimi i kafshëve dhe produktet me origjinë bimore e shtazore realizohen sipas kërkesave të paraqitura në anekset I, VII dhe VIII të këtij ligji;

b) materialet e lejuara për përmirësimin e tokës e të bimëve, për ushqimin e mbrojtjen e bimëve, kundrejt dëmtuesve e sëmundjeve dhe kushtet për përdorimin e tyre janë dhënë në aneksin II;

c) kërkesat për përdorimin e substancave të caktuara, me origjinë jobujqësore (shtesat dhe ndihmësit teknologjikë) ose me origjinë bujqësore joorganike janë dhënë në shkronjat "A" "B" dhe "C" të aneksit VI të këtij ligji;

ç) mund të përdoren farërat dhe materialet e riprodhimit vegjetativ vetëm për prodhime plotësisht nga prodhimi organik. Farërat dhe materialet e riprodhimit vegjetativ quhen me origjinë organike, në qoftë se bimët, prindër të tyre, janë prodhuar në përputhje me shkronjat “a” dhe "b" të këtij neni, për të paktën një brez, dhe në rastin e kulturave shumëvjeçare, të paktën dy periudha vegjetacioni.

KREU V
KUSHTET PËR ETIKETIMIN E PRODUKTEVE “BIO”

Neni 9
Përdorimi i etiketave

Etiketa e vënë mbi produktet "Bio" duhet të paraqesë natyrën e vërtetë të produktit. Ajo shkruhet në gjuhën shqipe, pa përjashtuar përdorimin e gjuhëve të tjera. Gjithashtu, si kërkesë të detyrueshme, etiketa përmban treguesit e prodhimit organik dhe ndërtohet sipas kërkesave të mëposhtme:

a) termi "Bio", si tregues i detyrueshëm, që i referohet prodhimit organik, duhet të përdoret në produktet dhe dokumentet që e shoqërojnë;

b) etiketimi në përputhje me shkronjën "a" të këtij neni mund të përdoret vetëm për produktet e prodhuara në përputhje me rregullat e dhëna në nenin 8 të këtij ligji;

c) treguesi që përfshin emrin e organizmit certifikues, që ka kryer inspektimin e fundit;

ç) treguesit se produktet e importuara janë mbuluar nga skema e inspektimit të vendeve nga vijnë, jepen në shkronjën "A" të aneksit V të këtij ligji. Në shkronjën "B" të aneksit V janë dhënë dhe logot e tyre;

d) reklama e produkteve të jetë në përputhje me etiketimin.

Neni 10
Referimi i metodave të prodhimit

1. Etiketa dhe reklama e një produkti do t'u referohen metodave të prodhimit organik vetëm kur:

a) tregues të tillë dëshmojnë qartë se janë të lidhur me një metodë të prodhimit organik;

b) produkti është prodhuar dhe tregtuar në përputhje me rregullat e dhëna në këtë ligj;

c) produkti nuk ka qenë subjekt i trajtimeve, duke përfshirë përdorimin e rrezatimit të jonizuar;

ç) produkti nuk është gjenetikisht i modifikuar.

2. Etiketa dhe reklama e një produkti, të përbërë nga shumë përbërës dhe të përpunuar, u referohen metodave të prodhimit organik vetëm kur:

a) 95 për qind e masës së përbërësve me origjinë bujqësore (bimore dhe blegtorale) të produktit janë ose rrjedhin nga produkte të prodhuara dhe të tregtuara në përputhje me rregullat e dhëna në këtë ligj, ndërsa diferenca 5 për qind nuk sjell ndikim në standardin e produktit. Baza e llogaritjes është pesha e plotë përpara përpunimit dhe jo produkti përfundimtar;

b) produkti përbëhet vetëm nga substancat e listuara në seksionin "A" të aneksit VI, si përbërës me origjinë jobujqësore dhe gjatë përpunimit të tij janë përdorur vetëm substanca të listuara në seksionin "B" të aneksit VI, kur justifikohet që pa këto produkte ai nuk mund të prodhohej;

c) produkti përmban si përbërës me origjinë bujqësore joorganike vetëm substancat e listuara në seksionin "C" të aneksit VI;

ç) produkti ose përbërësit e tij nuk u janë nënshtruar trajtimeve, duke përfshirë përdorimin e rrezatimit të jonizuar gjatë përpunimit (duke përfshirë përpunimin e përbërësve);

d) produkti nuk përmban OGJM ose produkte që rrjedhin nga prodhimi i këtij tipi.

Neni 11
Etiketa dhe reklama e produkteve me shumë përbërës

Etiketa dhe reklama e një produkti me shumë përbërës, i përgatitur nga përbërës që pjesërisht nuk plotësojnë kërkesat e shkronjës "a" pika 2 të nenit 10 të këtij ligji, mund t'u referohen metodave të prodhimit organik me kusht që:

a) të paktën 70 për qind e përbërësve me origjinë bujqësore plotësojnë kërkesat e dhëna në shkronjën "a" pika 2 të nenit 10;

b) produkti plotëson kërkesat e dhëna në shkronjat "a" dhe "d" pika 2 të nenit 10 dhe pjesa e mbetur e përbërësve nuk është në sasinë dhe cilësinë e duhur;

c) treguesit që u referohen metodave të prodhimit organik, u referohen, qartësisht, vetëm përbërësve me origjinë bujqësore, organike;

ç) përbërësit dhe nivelet relative të tyre vendosen në listën e përbërësve në rendin zbritës në peshë;

d) treguesit në listën e përbërësve shkruhen me shkronja të njëjta, me ngjyrë, madhësi dhe mënyrë të njëjtë;

dh) për referencat e përmendura më lart mund të përdoret treguesi "X për qind" i përbërësve me origjinë bujqësore, që janë prodhuar në përputhje me rregullat e metodave të prodhimit organik.

Neni 12
Etiketa e produktit në konvertim

1. Në etiketën e produktit tregimi i konvertimit në prodhimin organik mund të përdoret nëse produkti përmban vetëm një përbërës me origjinë bujqësore dhe:

a) plotëson të gjitha kërkesat, me përjashtim të periudhës së konvertimit dhënë në aneksin I;

b) periudha e konvertimit është jo më pak se 12 muaj përpara hedhjes së tij në treg;

c) etiketa e produktit në konvertim duhet të dallohet prej konsumatorit nga produkti "Bio", i cili plotëson kërkesat e këtij ligji;

ç) trupi inspektues inspekton dhe verifikon plotësimin e kërkesave të shkronjave "a" dhe "b" të pikës 1 të këtij neni.

2. Në etiketën e këtij produkti duhet të përdoret emërtimi "Produkt në proces konvertimi", i cili duhet të dallohet në stil ose ngjyrë nga shënimet e tjera në etiketë. Në tekst termi "Bio" nuk duhet të mbindriçohet.

KREU VI
KUNDËRVAJTJET ADMINISTRATIVE

Neni 13

Në kuptim të këtij ligji, shkeljet që nuk përbëjnë vepër penale, përbëjnë kundërvajtje administrative si më poshtë:

a) moszbatimi i rregullave të prodhimit bimor, shtazor, në nivel ferme (Aneksi I shkronjat "A", "B" dhe "C");

b) moszbatimi i rregullave të plehërimit, pasuruesve të tokës dhe pesticideve (Aneksi II);

c) moszbatimi i rregullave të magazinimit (Aneksi III);

ç) moszbatimi i rregullave të tregtimit të produkteve "Bio" (Aneksi III);

d) mosrespektimi i normave maksimale të kafshëve për një ha/tokë për prodhimin e plehut organik, i njëvlefshëm me 170 kg N/ha vit (Aneksi VII);

dh) mosrespektimi i normave të sipërfaqeve normale për mbajtjen e specieve të ndryshme të kafshëve (Aneksi VIII);

e) mosrespektimi i rregullave të inspektim-certifikimit, të parashikuara në këtë ligj.

Neni 14
Sanksionet

Për kundërvajtjet administrative, të parashikuara në nenin 13 të këtij ligji, ndërmerren sanksionet e mëposhtme:

1. Organizmi certifikues, për shkeljet e parashikuara në shkronjat “a”, “b”, “c”, "d" dhe “dh”, merr masat e mëposhtme:

a) analizë shtesë;

b) inspektim shtesë;

c) rikthim (ulje) të fazës së certifikimit, pas rezultateve të analizës dhe të inspektimit shtesë;

ç) zhvlerësim të produktit ose pjesës së mallit pas analizës dhe inspektimit shtesë;

d) pezullim të certifikimit dhe në rast përsëritjeje, ndërprerje të kontratës së bashkëpunimit.

2. KSHPO-ja merr masat e mëposhtme:

a) për shkeljet e parashikuara në shkronjën “c”, zhvlerësim të produktit (mallit) ose pjesës së mallit;

b) për shkeljet e parashikuara në shkronjën “ç”, bllokim të mallit dhe analizë të mostrës së tij dhe në rast shkeljeje, gjobë në masën 50 mijë deri në 100 mijë lekë;

c) për shkeljet e parashikuara në shkronjën “e”, pezullim të certifikimit dhe në rast përsëritjeje, zgjidhje të kontratës së bashkëpunimit.

Neni 15

Procedurat e kundërvajtjes administrative

1. KSHPO-ja dhe organizmi certifikues kanë të drejtë të vendosin masa administrative të përcaktuara në nenet 3 dhe 4 të këtij ligji.

2. Mënyra e vjeljes së gjobës dhe shpërndarja e tyre përcaktohen me vendim të Këshillit të Ministrave, me propozimin e Ministrit të Bujqësisë dhe të Ushqimit.

3. Kundër vendimit të masës së dhënë mund të bëhet ankim me shkrim, brenda 5 ditëve nga data e shpalljes ose e njoftimit, te Kryetari i KSHPO-së, sipas procedurave të përcaktuara në ligjin nr.7697, datë 7.4.1993 "Për kundërvajtjet administrative".

KREU VII

DISPOZITA KALIMTARE

Neni 16

1. Në qoftë se fara ose materiali tjetër riprodhues nuk plotëson kërkesat e këtij ligji, duhet të përdoret vetëm me miratimin e organizmit certifikues.

2. Materialet e paketimit, të prodhuara përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe që janë në përputhje me kërkesat e tij, mund të përdoren deri në 2 vjet pas hyrjes në fuqi të këtij ligji.

KREU VIII

DISPOZITA TË FUNDIT

Neni 17

Kërkesat e këtij ligji, në mbështetje të Rregullores së Bashkimit Europian nr.2092/91, datë 24.6.1991 "Në prodhimin organik të produkteve bujqësore dhe treguesit që i referohen produkteve bujqësore dhe produkteve ushqimore", përbëjnë kërkesat minimale për zbatim në sistemin e prodhimit "Bio".

Neni 18

Ngarkohet Këshilli i Ministrave të nxjerrë aktet nënligjore përkatëse në zbatim të neneve

3, 4 dhe 15 të këtij ligji.

Neni 19

Ky ligj hyn në fuqi 15 ditë pas botimit në Fletoren Zyrtare.

Shpallur me dekretin nr.4179, datë 23.3.2004 të Presidentit të Republikës së Shqipërisë, Alfred Moisiu

Aneksi I

PARIMET E PRODHIMIT ORGANIK NË NIVEL FERME (NDËRMARRJE)

A. Bimët dhe produktet bimore

1. Parimet e dhëna në këtë shtojcë normalisht duhet të zbatohen në ngastra gjatë një periudhe transformimi të paktën 2 vjet përpara mbjelljes ose në rastin e bimëve shumëvjeçare të ndryshme nga livadhet, të paktën 3 vjet përpara vjeljes së parë të produkteve. Organizmi inspektues, me aprovimin e autoritetit kompetent, duhet të vendosë, në raste të caktuara, për shtyrjen ose reduktimin e kësaj periudhe, duke pasur parasysh përdorimin e mëparshëm të ngastrave.

Në veçanti, periudha e transformimit mund të reduktohet në minimumin e mundshëm, në rastet kur ngastrat kanë qenë trajtuar me një produkt të papërfshirë në aneksin II pjesa B si pjesë e skemës së kontrollit të dëmtuesve dhe sëmundjeve.

Reduktimi i periudhës së transformimit duhet të merret në konsideratë kur:

- ngastrat janë transformuar ose janë duke u transformuar në bujqësi organike;
- degradimi i pesticideve duhet të rezultojë në nivel të papërfillshëm në tokë, kur flitet për bimë shumëvjeçare;
- produktet e vjela pas trajtimit nuk do të shiten duke përdorur referencën e prodhimit organik.

2.1 Pjelloria dhe aktiviteti biologjik i tokës duhet të mbahet ose të rritet, me rastin më të parë, nga:

a) kultivimi i leguminozëve, plehërimeve të gjelbëra ose bimëve me sistem rrënjor të thellë me një program të përshtatshëm të qarkullimit shumëvjeçar;

b) futja e plehërimit shtazor nga produktet organike, pika 7.1 e kësaj shtojce;

c) futja e materialeve të tjera organike, të përbëra ose jo, nga ndërmarrjet që prodhojnë në përputhje me rregullat e kësaj shtojce.

2.2 Plehra të tjera organike ose minerale, të përmendura në aneksin II, fragmentalisht, mund të zbatohen si plotësues për:

- ushqimin e përshtatshëm të bimës në qarkullim ose kushtet e tokës nuk mund të arrihen me metodat e përshkruara në (a), (b) dhe (c) të nënparagrafit paraardhës;

- në lidhje me produktet e shtojcës II, duke iu referuar plehërimit dhe/ose jashtëqitjes së kafshëve: këto produkte duhet të përdoren vetëm për shtrirje, në kombinim me plehërimin shtazor sipas pikës 2 (1)(b) më sipër.

2.3 Për aktivizimin e kompostës (përzierje plehrash) mund të përdoren përgatitje me bazë bimësh ose mikroorganizmash jo gjenetikisht të modifikuara. Të ashtuquajturat "përgatitje biodinamike" nga pluhuri i gurit, plehrat e fermës ose bimëve mund të përdoren për qëllimet e këtij paragrafi dhe paragrafit 2.1.

2.4 Përgatitja e përshtatshme e mikroorganizmave, jo gjenetikisht të modifikuara, mund të përdoret për përmirësimin e përgjithshëm të kushteve të tokës ose vlefshmërinë e ushqyesve në tokë ose në bimë, kur nevoja për përdorim të tillë është njohur nga organizmi inspektues ose autoriteti kompetent.

3. Kontrolli i dëmtuesve, sëmundjeve dhe barërave të këqija do të bëhet nga kombinimi i masave të mëposhtme:

- zgjedhja e specieve dhe varieteteve të përshtatshme;
- program i përshtatshëm qarkullimi;
- procedurat e kultivimit mekanik;
- mbrojtja e luftuesve natyralë të dëmtuesve nëpërmjet vendimeve favorizuese për to (p.sh. gardhet, vendet e foleve, përhapja e grabitësve);
- djegia e barërave të këqija.

Vetëm në rastet e rrezikut të menjëhershëm të bimës mund të përdoren produktet e dhëna në aneksin II.

4. Mbledhja e bimëve dhe pjesëve të ngrënshme, që rriten në mënyrë natyrale në zona natyrale, pyje dhe zona bujqësore, konsiderohet metodë e prodhimit organik me kusht që:

- këto zona nuk janë trajtuar me produkte të tjera, përveç atyre në aneksin II për një periudhë 3-vjeçare përpara mbledhjes;
- mbledhja nuk ndikon në stabilitetin e habitatit natyral ose ruajtjen e species në zonën e mbledhjes.

5. Për prodhimin e kërpudhave, mund të përdoren substrate vetëm në qoftë se ato janë të përbëra nga komponentët që vijojnë:

5.1. Plehrat e fermës dhe jashtëqitjet e kafshëve (duke përfshirë produktet e përcaktuara në 1 deri 4 të shtojcës II):

a) ose nga ndërmarrje që prodhojnë në përputhje me metodën e prodhimit organik;

a) ose të plotësojë kërkesat e dhëna në aneksin II pjesa A.

5.2 Produktet me origjinë bujqësore, të tjera nga ato të dhëna në pikën 5.1 (p.sh. kashtë) nga ndërmarrjet që prodhojnë në përputhje me metodën e prodhimit organik.

5.3 Turba të patrajtuara kimikisht.

5.4 Dru, i patrajtuar me produkte kimike pas prerjes.

5.5 Produkte minerale të shtojcës II pjesa A, ujë dhe tokë.

B. Blegtoria dhe prodhimi blegtoral nga speciet e mëposhtme:

Gjedhë, derra, të leshta, të dhirta, njëthundrakë, shpendë.

1. Parime të përgjithshme

1.1 Prodhimi blegtoral përbën një komponent të aktivitetit të shumë ekonomive bujqësore që praktikojnë bujqësinë organike.

1.2 Prodhimi blegtoral duhet të kontribuojë në ekuilibrin e sistemeve të prodhimit bujqësor nëpërmjet sigurimit të kërkesave ushqimore të bimëve dhe nëpërmjet përmirësimit të lëndëve organike të tokës. Kështu ajo mund të ndihmojë në krijimin dhe ruajtjen e ndërvarësisë bimë-tokë, kafshë-bimë dhe tokë-kafshë. Si pjesë e këtij koncepti, prodhimi pa toka nuk është konform me rregullat e këtij ligji.

1.3 Nëpërmjet burimeve natyrale të ripërtëritshme (plehra organike të kafshëve, perime

dhe bimë foragjere), sistemet mbarështuese të bimëve/kafshëve dhe sistemet kullosore lejojnë që pjelloria e tokës të ruhet dhe të përmirësohet për një kohë të gjatë dhe të kontribuojnë për të zhvilluar një bujqësi të qëndrueshme.

1.4 Mbarështimi i kafshëve, i praktikuar në kuadër të bujqësisë organike, është një aktivitet i lidhur me tokën. Përveç rasteve të autorizuara që përjashtohen në këtë aneks, kafshët duhet të hyjnë në një zonë të lirë dhe numri i kafshëve për njësi të sipërfaqes duhet të jetë i kufizuar për të siguruar një menaxhim të plotë të kafshëve dhe prodhimit bimor për njësi prodhimi, duke minimizuar kështu çdo formë ndotjeje, në mënyrë të veçantë të ndotjes së tokës, të sipërfaqeve të ndryshme dhe të ujërave. Numri i kafshëve duhet të lidhet ngushtësisht me zonën, me qëllim që të shmangen problemet e mbingarkesës dhe erozionit dhe të lejohet përhapja e plehrave organike, në mënyrë që të mund të shmanget ndonjë efekt i pafavorshëm mbi mjedisin. Në seksionin 7 jepen rregulla të detajuara mbi përdorimin e plehrave organike.

1.5 Në fermat blegtorale organike, të gjitha kafshët në një dhe të njëjtën njësi prodhimi duhet të rriten sipas rregullave të shtruara në këtë ligj.

1.6 Megjithatë, kafshët të cilat nuk rriten sipas parashikimeve të këtij ligji mund të jenë prezent në ekonomi, me kusht që ato të rriten në njësi ku stallat dhe parcelat janë të veçanta nga njësitë që prodhojnë sipas rregullave të kësaj rregulloreje, dhe përfshihen dhe specie të ndryshme.

1.7 Nga kufizimet që rrjedhin nga ky parim, kafshët që nuk janë rritur në përputhje me dispozitat e këtij ligji mund të përdorin, çdo vit për një periudhë të kufizuar kohe, kullotat e njësive që veprojnë në përputhje me këtë ligj, me kusht që kafshë të tilla të vijnë nga mbarështimi ekstensiv dhe numri i krerëve për ha t'i korrespondojë 170 kg azot për vit/ha (siç përcaktohet në aneksin VII të këtij ligji) dhe me kusht që kafshët e tjera, të cilat nuk janë subjekt i kërkesave të këtij ligji, të mos jenë prezent në këtë kullotë në të njëjtën kohë. Ky kufizim duhet të autorizohet që më përpara nga autoriteti apo organizmi certifikues (i kontrollit).

1.8 Si kufizim i dytë që rrjedh nga ky parim, kafshët e rritura sipas përshkrimeve të këtij ligji duhet të kulloten në toka të përbashkëta, me kusht që:

a) toka të mos jetë e trajtuar me produkte të ndryshme nga ato të lejuara në aneksin II të këtij ligji, për të paktën 3 vjet;

b) kafshët të cilat përdorin toka të tilla, të cilat nuk janë subjekt i kërkesave të këtij udhëzimi, vijnë nga prodhimi ekstensiv dhe numri i kafshëve për ha t'i korrespondojë 170 kg azot në vit/ha, siç përcaktohet në aneksin VII të këtij ligji;

c) çdo produkt blegtoral i prodhuar nga kafshë të rritura sipas dispozitave të këtij ligji, përderisa përdorin këtë kullotë të përbashkët, nuk do të mund të konsiderohen si produkte organike, të paktën të mund të plotësojë kërkesat e autoritetit apo organizmit inspektues që kafshët janë mbajtur të veçanta nga kafshët e tjera që nuk i përgjigjen kërkesave të këtij ligji.

2. Konvertimi

2.1 Konvertimi i tokës, i shoqëruar me prodhimin blegtoral organik

2.1.1 Aty ku një njësi prodhimi konvertohet, e tërë sipërfaqja e njësisë e përdorur për ushqimin e blegtorisë duhet t'i përgjigjet rregullave të bujqësisë organike, duke përdorur periudhën e konvertimit të krijuar në pjesën A të këtij aneksi, që lidhet me "Bimët dhe prodhimet bimore".

2.1.2 Si rrjedhim i këtij parimi, periudha e konvertimit duhet të reduktohet në një vit për kullotat, zonat e hapura dhe padoqet të përdorura nga speciet jobarngrënëse. Kjo periudhë mund të reduktohet në 6 muaj nëse toka të tilla nuk ka, nëse kohët e fundit nuk janë trajtuar me produkte të ndryshme nga ato të referuara në aneksin II të këtij ligji. Ky kufizim duhet të autorizohet nga autoriteti apo organizmi inspektues.

2.2 Konvertimi i blegtorisë dhe i produkteve blegtorale

2.2.1 Produktet blegtorale shiten me emërtimin produkte organike (biologjike) vetëm nëse kafshët rriten në përputhje me rregullat e shtruara në këtë ligj për një periudhë të paktën:

- 12 muaj, në rastin e njëthundrakëve dhe gjedhëve për prodhim mishi;

- 6 muaj, në rastin e ruminantëve të vegjël dhe derrave;
- 6 muaj, në rastin e kafshëve për prodhim qumështi;
- 10 javë, për shpendët për prodhim mishi, të sjella në moshën deri treditëshe;
- 6 javë, në rastin e shpendëve për prodhim vezësh.

2.2.2 Siç rrjedh nga paragrafi 2.2.1 për krijimin e tufave, viçat dhe të imtat për prodhimin e mishit mund të shiten si prodhime organike të rritura gjatë një periudhe tranzitimi, me kusht që:

- të vijnë nga mbarështimi ekstensiv;
- të rriten në njësitë e prodhimit organik deri në kohën e shitjes apo therjes, për një periudhë minimalisht prej 6 muajsh për viçat dhe për të imtat;
- origjina e kafshëve përputhet me kushtet e shprehura në nëndarjet 4 dhe 5 të paragrafit 3.4.

2.3 Konvertimi stimulues

2.3.1 Nga kufizimet e paragrafëve 2.2.1, 4.2 dhe 4.4 në qoftë se ka konvertim të të gjithë njësisë prodhuese, përfshi blegtorinë, kullotat dhe/ose ndonjë tokë të përdorur për ushqimin e blegtorisë, periudha e konvertimit të përgjithshëm e kombinuar edhe për blegtorinë, kullotën dhe/ose ndonjë tokë e përdorur për ushqimin e kafshëve do të reduktohet në 24 muaj që varen nga kushtet e mëposhtme:

a) Kufizimet përdoren vetëm për kafshët që ekzistojnë dhe pasardhësit e tyre dhe në të njëjtën kohë dhe për tokat e përdorura për ushqimin/kullotjen e kafshëve para fillimit të konvertimit;

b) kafshët ushqehen kryesisht me produkte nga njësitë prodhuese.

3. Origjina e kafshëve

3.1 Në zgjedhjen e racave dhe linjave, duhet të llogaritet dhe kapaciteti i kafshëve për t'u adoptuar në kushtet lokale; vitaliteti dhe rezistenca e tyre ndaj sëmundjeve. Përveç këtyre, racat dhe linjat e kafshëve të zgjidhen për të shmangur sëmundje të veçanta apo probleme shëndetësore që shoqërojnë disa linja apo raca të përdorura në prodhimin intensiv (p.sh. sindroma e stresit tek derrat, sindromi PSE, ngordhjet e papritura, abortimet spontane, lindjet e vështira që kërkojnë operacione çezariane etj.). Preferencë t'u jepet racave dhe linjave vendase (autoktone lokale).

3.2 Kafshët duhet të vijnë nga njësitë prodhuese të cilat veprojnë në përputhje me rregullat e tipeve të ndryshme të prodhimit blegtoral të shtruara në nenin 6 të kësaj shtojce. Gjatë gjithë jetës së kafshëve duhet të aplikohet ky sistem prodhimi.

3.3 Kafshët që ekzistojnë në një njësi prodhimi blegtoral, që nuk vepron në përputhje me rregullat e kësaj shtojce, mund të konvertohen me një miratim të mëparshëm të trupit/autoritetit inspektues.

3.4 Kur një tufë krijohet për herë të parë dhe kafshët e rritura në mënyrë organike nuk janë të mjaftueshme në numër, kafshët e rritura joorganikisht mund të sillen në njësitë e prodhimit blegtoral, në varësi të kushteve të mëposhtme:

- zogjtë për prodhimin e vezëve nuk duhet të jenë më shumë se 18 javësh;
- zogjtë për prodhim mishi (brojler) duhet të jenë më pak se 3 ditësh në kohën kur largohen nga njësia ku u prodhuan për në njësitë e prodhimit;
- buajt duhet të jenë më pak se 6 muaj;
- viçat dhe kuajt duhet të rriten sipas rregullave të këtij aneksi dhe menjëherë pas këputjes dhe në ndonjë rast ata duhet të jenë më pak se 6 muaj;
- delet dhe dhitë duhet të rriten sipas rregullave të këtij aneksi, menjëherë pas këputjes, dhe, në ndonjë rast, ato duhet të jenë më pak se 45 ditë;
- gicat duhet të rriten sipas rregullave të këtij aneksi, menjëherë pas këputjes dhe të peshojnë më pak se 25 kg.

3.5 Ky kufizim, i cili duhet të jetë i autorizuar që më përpara nga një trup apo autoritet

inspektues, aplikohet për një periudhë tranzitore trevjeçare.

3.6 Ripërtëritja, rigjenerimi apo remontimi i tufave do të autorizohet nga autoriteti kontrollues kur kafshët nuk rriten në mënyrë organike dhe në rastet e mëposhtme:

a) mortalitetit të lartë të kafshëve i shkaktuar nga rrethana katastrofike e shëndetësore;

b) zogjtë për prodhim vezësh nuk janë më shumë se 18 javëshe;

c) shpendët për prodhim mishi janë më pak se 3 ditësh dhe derrat menjëherë pas këputjes janë më pak se 25 kg. Rastet (b) dhe (c) autorizohen për një periudhë tranzicioni trevjeçar.

3.7 Në rastin e gicave, zogjve për vezë dhe shpendëve për prodhim mishi, ky kufizim në kohë (tranzicioni) do të riekzaminohet para datës së përfundimit për të parë, nëse ka vend për t'i shtyrë këto afate.

3.8 Maksimumi i kafshëve për remontimin e tufave: në njëthundrakë e gjedh prej 10%, derra dhe të imta prej 20%. Këto kafshë do të sillen nga ferma blegtorale të prodhimit joorganik për të mbështetur rritjen natyrale dhe për të rigjeneruar tufat, kur nuk ka kafshë të rritura në mënyrë organike dhe vetëm kur autorizohen nga autoriteti apo organizmi kontrollues.

3.9 Përqindjet e vendosura në kufizimet e mësipërme nuk do të aplikohen në njësitë e prodhimit me më pak se 10 njëthundrakë apo gjedh ose me më pak se 5 derra, të leshta apo të dhirta. Për këto njësi, çdo remontim i përmendur më sipër do jetë i kufizuar në një maksimum prej një kafshë në vit.

3.10 Këto përqindje mund të rriten deri në 40%, sipas opinionit apo mendimit të autoritetit apo organit inspektues, në raste të veçanta si më poshtë:

- kur ndërmerret një ekstension në shkallë të gjerë;
- kur ndryshohet një racë;
- kur zhvillohet specializimi i një kafshe të re.

3.11 Si kufizim i pestë, meshkujt për mbarështim duhet të sillen nga fermat joorganike në një fermë blegtorale organike, me kusht që kafshët më pas të rriten dhe të ushqehen sipas rregullave të vendosura në këtë ligj.

3.12 Kur kafshët vijnë nga njësi që nuk veprojnë në përputhje me nenet e kësaj shtojce, në lidhje me kushtet dhe kufizimet e vendosuara në paragrafët 3.3 deri 3.11 (të mësipërm), periudhat e parashtruara në paragrafin 2.2.1 duhet të shihen nëse prodhimet janë shitur sikur të ishin organike dhe gjatë këtyre periudhave të gjitha rregullat e vendosura duhet të veprojnë në përputhje më këtë shtojcë.

3.13 Aty ku kafshët janë marrë nga njësi që nuk veprojnë në përputhje me këtë shtojcë, vëmendje të veçantë u duhet kushtuar masave shëndetësore të kafshëve. Autoriteti inspektues duhet të aplikojë, në varësi të kushteve lokale, masa të veçanta, të tilla si teste për parazitët dhe periudha karantine.

4. Ushqimi

4.1 Ushqimi synon më shumë të sigurojë një prodhim cilësor sesa maksimizimin e prodhimit, ndërsa plotëson kërkesat ushqimore të kafshëve në faza të ndryshme të zhvillimit të tyre. Praktikat e majmërisë të autorizuara tani për tani janë reversibile në çdo fazë të procesit të rritjes. Ndalohet të ushqyerit e detyruar të kafshëve.

4.2 Kafshët duhet të ushqehen me ushqime të prodhuara në mënyrë organike.

4.3 Më tej, kafshët duhet të rriten në përputhje me rregullat e vendosura në këtë aneks. E preferueshme është përdorimi i ushqimeve nga njësi apo, kur nuk është e mundur, përdorimi i ushqimeve nga njësi apo ndërmarrje të tjera në varësi të parashikimeve të këtij ligji.

4.4 Deri në 30% të formulës së ushqimeve në racione mesatarisht, mund të përmbajnë lëndë ushqimore në konvertim. Kur ushqimet në konvertim vijnë nga një njësi e vetë ekonomisë, kjo përqindje mund të rritet në 60%.

4.5 Të ushqyerit e të vegjëlve duhet të bazohet në qumështin natyral, i preferueshëm është qumështi i nënës. Të gjithë të vegjëlit duhet të ushqehen me qumësht natyral për një periudhë minimum që varet nga specia, e cila do të jetë 3 muaj për gjedhët dhe njëthundrakët, 45 ditë për të imtat dhe 40 ditë për derrat.

4.6 Ministria e Bujqësisë dhe e Ushqimit do të përcaktojë zonat apo rajonet përkatëse, ku praktikohet lëvizja e njerëzve dhe e kafshëve për në zonat kullosore në male, pa paragjykuar të ushqyerit e kafshëve të shtruar në këtë shtojcë.

4.7 Sistemet e rritjes së barngrënësve do të bazohen në përdorimin në maksimum të kullotave sipas vlerës së kullotave në periudha të ndryshme të vitit. Të paktën 60% e lëndës së thatë në racionet ditore konsiston në foragjeret e freskëta, të thata, të ashpra apo silazh. Megjithatë, autoriteti apo trupi inspektues mund të lejojë një reduktim deri në 50% për kafshët në prodhim qumështi për një periudhë maksimumi prej 3 muajsh në fillim të laktacionit.

4.8 Për një periudhë trevjeçare, autorizohet përdorimi i proporcioneve të kufizuara të lëndëve ushqimore konvencionale, ku fermeri nuk është në gjendje të marrë ushqime ekskluzivisht nga prodhimi organik. Përqindja maksimum e ushqimeve konvencionale të autorizuara për vit është 10% në rastin e barngrënësve dhe 20% për specie të tjera. Këto shifra llogariten në mënyrë të përvitshme si përqindje e lëndës së thatë të ushqimeve me origjinë bujqësore. Përqindja maksimum e autorizuar e ushqimeve konvencionale në racionin ditor, përveç periudhës së lëvizjes, duhet të jetë 25%, e llogaritur si përqindje e lëndës së thatë.

4.9 Siç del nga paragrafi 4.8, kur humbet prodhimi foragjer, në mënyrë të veçantë si rezultat i kushteve të veçanta të motit, autoriteti kompetent shtetëror mund të autorizojë për një periudhë të kufizuar dhe në lidhje me një zonë të caktuar (të veçantë), një përqindje më të lartë të ushqimeve konvencionale ku justifikohet një kufizim i tillë.

4.10 Për shpendët, racioni ushqimor i përdorur duhet të parmbajë të paktën 65% drithëra.

4.11 Ushqimet e ashpra, të freskëta apo të thata, apo silazhi duhet të shtohen në racionin ditor të derrave dhe të shpendëve.

4.12 Në silazh mund të përdoren si aditive vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa D seksioni 1.5 dhe 3.1 dhe ndihmuese të përpunimit.

4.13 Lëndët ushqimore konvencionale me origjinë bujqësore mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve vetëm në qoftë se listohen në aneksin II pjesa C seksioni 1 (lëndët ushqimore me origjinë nga bimët), në vartësi të kufizimeve sasiore të paraqitura në këtë shtojcë dhe vetëm nëse ato janë prodhuar apo përgatitur pa përdorimin e solventeve kimike.

4.14 Lëndët ushqimore me origjinë shtazore (nëse prodhohen në mënyrë organike apo konvencionale) mund të përdoren vetëm nëse janë të listuara në aneksin II pjesa C seksioni 2 dhe në vartësi të kufizimeve sasiore të paraqitura në këtë shtojcë.

4.15 Me qëllim që të plotësohen kërkesat ushqyese të kafshëve, vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa C seksioni 3 (Lëndë ushqimore me origjinë minerale) dhe pjesa D seksioni 1.1 (elementet që gjenden në formë gjurme) dhe 1.2 (vitaminat, provitaminat dhe substancat e përcaktuara mirë kimikisht që kanë efekt të njëjtë) mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve.

4.16 Vetëm produktet e listuara në aneksin II pjesa D seksioni 1.3 (enzimat), 1.4 (mikroorganizmat), 1.6 (agjentë lidhës, antitrupat dhe koagolantet), 2 (produkte të caktuara të veçanta të përdorura në ushqimin e kafshëve) dhe 3 (lëndë të tjera shtesë në fabrikimin e ushqimeve) mund të përdoren në të ushqyerit e kafshëve për qëllimet e treguara sipas kategorive të përmendura më sipër. Antibiotikët, koksidiostatikët, substancat medicinale, nxitësit e rritjes apo ndonjë substancë tjetër që synon të stimulojë rritjen apo prodhimin nuk do të përdoren në të ushqyerit e kafshëve.

4.17 Ushqimet, materialet ushqyese, aditivet ushqimore në përbërje të ushqimeve, substanca të tjera shtesë në fabrikimin e ushqimeve dhe produkte të veçanta të përdorura në të ushqyerit e kafshëve nuk duhet të jenë prodhuar nga organizma gjenetikisht të modifikueshëm apo produkte që rrjedhin prej tyre.

5. Parandalimi i sëmundjeve dhe trajtimi veterinar

5.1 Parandalimi i sëmundjeve në prodhimin blegtoral do të bazohet në parimet e mëposhtme:

a) zgjedhja e racave dhe linjave të përshtatshme të kafshëve siç specifikohet në seksionin

3;

b) aplikimi i praktikave mbarështuese, të përshtatshme në përputhje me kërkesat e çdo specie, që inkurajon, stimulon rezistencë të fortë ndaj sëmundjeve dhe parandalimin e infeksioneve;

c) përdorimi i ushqimeve me cilësi të lartë, së bashku me ushtrimet e rregullta fizike dhe lëshimi në kullotë ndikojnë kështu në stimulimin e mbrojtjes natyrale imunologjike të kafshëve;

d) sigurimi i një densiteti të përshtatshëm të kafshëve, në mënyrë që të shmanget mbingarkesa dhe ndonjë problem shëndetësor që mund të rrjedhë.

5.2 Parimet e vendosura më sipër, do të kufizojnë problemet shëndetësore të kafshëve, kështu që ato të mund të kontrollohen kryesisht nëpërmjet parandalimit.

5.3 Nëse, pavarësisht prej të gjitha masave të mësipërme, një kafshë sëmuret apo plagoset, ajo duhet të trajtohet menjëherë, nëse është e nevojshme, të izolohet në vende të përshtatshme.

5.4 Përdorimi i medikamenteve veterinare në bujqësinë organike do të veprojë konform parimeve të mëposhtme:

a) Prodhimet fitoterapeutike (p.sh. ekstratet bimore, përjashto antibiotikët, esencat etj.), produktet homeopatik (p.sh. substancat bimore, shtazore apo minerale) dhe oligoelementet (gjurmë) dhe produktet e listuara në pjesën C seksioni 3 të shtojcës II do të jenë në preferencë medikamentet veterinare allopatike të sintetizuara kimikisht ose antibiotikët, me kusht që ndikimi i tyre terapeutik të jetë efektiv për speciet e kafshëve dhe kushtet për të cilat synon trajtimi;

b) Në qoftë se përdorimi i produkteve të mësipërme nuk provon ose s'ka të ngjarë të provojë efektivitet në luftimin e sëmundjeve apo plagosjeve, për të shmangur vuajtjet dhe dhimbjet e kafshëve, antibiotikët apo medikamentet veterinare allopatike të sintetizuara kimikisht mund të përdoren nën përgjegjësinë e veterinerit;

c) Ndalohet përdorimi i medikamenteve veterinare allopatike të sintetizuara kimikisht apo antibiotikët në trajtimet parandaluese.

5.5 Përveç parimeve të mësipërme, do të aplikohen rregullat e mëposhtme:

a) Ndalohet përdorimi i substancave për të nxitur rritjen apo prodhimin, (përfshi antibiotikët, koksidiostatikët dhe të tjera shtesa artificiale për qëllime nxitjen e rritjes) dhe përdorimi i hormoneve apo substancave të njëjta për të kontrolluar riprodhimin (p.sh. induktimi apo sinkronizimi i estrusit), apo për qëllime të tjera.

b) Të autorizohen trajtimet veterinare të kafshëve, apo trajtimet e lokaleve, pajisjeve dhe mjeteve, përfshi përdorimin e medikamenteve veterinare imunologjike, kur një sëmundje njihet si prezente në një zonë të veçantë në të cilën gjendet njësia prodhuese.

5.6 Kurdo që të përdoren medikamentet veterinare, tipi i produktit duhet të regjistrohet në mënyrë të qartë (duke përfshirë treguesit e substancave farmakologjike aktive të përmbajtura në të) së bashku me detajet mbi diagnozat, përdorimin, metodat e administrimit, zgjatjen e trajtimit dhe periudhën e ndërprerjes të përcaktuar në ligj. Ky informacion t'i deklarohet autoritetit apo trupit inspektues përpara tregtimit të kafshëve apo produkteve blegtorale si të prodhuara organikisht. Kafshët e trajtuara duhet të jenë identifikuar në mënyrë të qartë, individualisht, në rastin e kafshëve të mëdha; në grup apo individualisht, në rastin e shpendëve dhe kafshëve të vogla.

5.7 Periudha ndërmjetëse midis administrimit të fundit me medikamente veterinare allopatike të një kafshe në kushte normale përdorimi dhe prodhimi i lëndëve ushqimore të prodhuara në mënyrë organike nga kafshë të tilla duhet të zgjatet, gati të dyfishohet periudha e mësipërme e rregulluar me ligj ose, në rastin kur kjo periudhë nuk specifikohet, ajo bëhet 48 orë.

5.8 Me përjashtim të vaksinimeve, trajtimeve antiparazitare dhe skemave të çrrënjosjes së detyrueshme të krijuar nga shteti, në rastin kur një kafshë apo një grup kafshësh marrin më shumë se 2 ose maksimumi tre prej trajtimeve me medikamente veterinare kimikisht të sintetizuara apo antibiotikë brenda një viti (ose më shumë se një cikël trajtimi nëse jetëgjatësia produktive e tyre është më pak sesa një vit) kafshët që kanë këtë problem ose prodhimet që rrjedhin prej tyre nuk

mund të shiten sikur të ishin prodhuar sipas këtij aneksi dhe kafshët duhet të ishin vendosur sipas periudhës së konvertimit të parashikuar në seksionin 2 të kësaj shtojce, në varësi të konsensit të autoritetit apo organizmit të kontrollit/inspektimit.

6. Praktikat e menaxhimit të mbarështimit, transporti dhe identifikimi i produkteve blegtorale

6.1 Praktikat zooteknike

6.1.1 Në parim, riprodhimi i kafshëve të rritura në mënyrë organike duhet të bazohet në metoda natyrale. Megjithatë, inseminimi artificial ndalohet. Ndalohen, gjithashtu, forma të tjera riprodhimi apo të ndihmës (p.sh. embrio-transfera).

6.1.2 Veprime të tilla si aplikimi i bandave elastike në bishtin e deleve, prerja e dhëmbëve, prerja apo rregullimi i sqepave apo prerja e brirëve nuk duhet të jenë praktika sistematike në bujqësinë organike. Disa prej këtyre veprimeve mund, sidoqoftë, të autorizohen nga autoriteti apo organi inspektues për motive të sigurisë (p.sh. heqja e brirëve tek kafshët e reja) ose nëse synohet përmirësimi i shëndetit, mirëqenia apo higjiena e kafshëve. Veprime të tilla duhet të kryhen në moshë të përshtatshme nga personel i kualifikuar, duke reduktuar në minimum vuajtjet e kafshëve.

6.1.3 Kastrimi i kafshëve lejohet me qëllim që të ruhet cilësia e produkteve dhe praktikat e prodhimit tradicional (derrat e tipit për mish, demat e rinj, gjelat për mish), por vetëm sipas kushteve të vendosura në frazën e fundit të paragrafit 6.1.2.

6.1.4 Ndalohet mbajtja e lidhur e kafshëve. Megjithëkëtë, siç del nga ky parim, autoriteti apo organi inspektues, mund të autorizojë këtë praktikë për kafshë të veçanta sipas motivacionit të një operatori, kur kjo është e nevojshme për arsye sigurie dhe mirëqenie dhe një lidhje e tillë është e kufizuar vetëm për një periudhë të kufizuar kohe.

6.1.5 Siç del nga ajo që parashtrohet në paragrafin 6.1.4, lidhja e gjedhëve mund të praktikohet me kusht që të sigurohen ushtrime të rregullta fizike dhe rritja të jetë në një linjë me kërkesat e mirëqenies së kafshës me zonat komforte të shtresës si në menaxhimin individual. Kjo, e autorizuar nga autoriteti apo organizmi inspektues (i kontrollit), të aplikohet për një periudhë kalimtare pesëvjeçare.

6.1.6 Me kufizimet ligjore që vijnë më pas, gjedhët në ekonomitë e vogla mund të fiksohen (lidhen) nëse nuk është e mundur të mbahen gjedhët në grupe në përshtatje me kërkesat e mbarëvajtjes së tyre ose të paktën dy herë në javë të çohen në kullotë apo hapësira të lira të hapura. Ky veprim, i cili duhet të autorizohet nga autoriteti apo organizmi inspektues, aplikohet në ekonomitë që kënaqin (plotësojnë) kërkesat natyrale lidhur me prodhimin organik të kafshëve.

6.1.7 Atje ku kafshët mbahen në grup, madhësia e grupit duhet të varet nga faza e zhvillimit dhe nevojat e mirëqenies së specieve. Është e ndaluar mbajtja e kafshëve në kondicion apo nën një regjim të ushqyeri që mund të shkaktojë aneminë.

6.1.8 Mosha minimale për therjen e shpendëve është:

- 81 ditë për pulat,
- 150 ditë për gjelat,
- 49 ditë për rosat Pekineze,
- 70 ditë për rosat Muscovy
- 84 ditë për rosakët Muscovy
- 92 ditë për rosa bastarde (shtegtare)
- 94 ditë për pulat afrikane
- 140 ditë për gjelat e detit dhe patat

Kur prodhuesit nuk mund të aplikojnë moshat minimum të therjes, ata duhet të përdorin linja me rritje të ngadaltë.

6.2 Transporti

6.2.1 Transporti i kafshëve duhet të kryhet në mënyrë që të kufizojë stresin e vuajtur nga kafshët. Procesi i ngarkimit dhe i shkarkimit duhet të kryhet me kujdes dhe pa përdorimin e ndonjë tipi të stimulimit elektrik të kafshëve. Ndalohet përdorimi i qetësuesve allopatikë para

dhe gjatë transportit.

6.2.2 Gjatë periudhës që sillet për t'u therur dhe deri në therje, kafsha duhet të trajtohet në mënyrë të tillë që të reduktohet në minimum stresi.

6.3 Identifikimi i produkteve blegtorale

6.3.1 Kafshët dhe produktet blegtorale duhet të jenë të identifikuara gjatë gjithë fazave të prodhimit, përgatitjes, transportit dhe marketingut.

7. Mbeturinat organike (plehu) të kafshëve

7.1 E tërë sasia e plehrave në total, e përdorur në një ekonomi, nuk mund t'i kalojë të 170 kg azot për vit/hektarë të përdorur në një zonë bujqësore. Nëse është e nevojshme, mund të reduktohet densiteti i kafshëve të stokuara për të shmangur mbingarkesën e kufizuar të shprehur më sipër.

7.2 Për të përcaktuar densitetin e përshtatshëm të kafshëve të referuar më sipër, njësitë e kafshëve ekuivalent me 170 kg azot për vit/ha të zonës bujqësore e përdorur për kategori të ndryshme kafshësh do t'u referohen të dhënave të shprehura në aneksin VII.

7.3 Ekonomitë që praktikojnë metodën e prodhimit biologjik mund të krijojnë bashkëpunim me ekonomi dhe ndërmarrje të tjera, të cilat veprojnë në përputhje me parashikimet e kësaj shtojce, me qëllim shpërndarjen e plehrave të tepërta nga prodhimi organik. Ky limit maksimum prej 170 kg azot nga plehrat organike për vit/ha nga zona bujqësore e përdorur do të llogaritet bazuar në të gjitha njësitë e prodhimit organik të përfshirë në një kooperim të tillë.

7.3 Mjetet e destinuara për ruajtjen e plehrave organike të kafshëve duhet të jenë të një kapaciteti të tillë që të parandalojnë ndotjen e ujit nga shkarkimet direkte ose nëpërmjet shkarkimeve dhe infiltrimeve të tokës.

7.4 Për të siguruar menaxhimin e saktë të plehrave, impiantet e ruajtjes së plehrave organike duhet të kenë një kapacitet ruajtjeje të caktuar për një periudhë të gjatë të vitit, në të cilën aplikimi në tokë i plehrave nuk është oportun apo kur aplikimi i tillë ndalohet, në rastet ku njësia prodhuese vendoset brenda një zone e përcaktuar si e prekshme (e ekspozuar) ndaj nitrateve.

8. Zonat e lira për lëvizje dhe strehimi i kafshëve

8.1 Parime të përgjithshme

8.1.1 Kushtet e strehimit për kafshët duhet të plotësojnë nevojat biologjike dhe etologjike (p.sh. nevojat e sjelljes që lidhen me lirinë e lëvizjes dhe komfortin). Kafshët duhet të kenë akses të plotë për ushqim dhe ujë. Izolimi, ngrohja dhe ventilimi i stallave duhet të sigurojë që qarkullimi i ajrit, niveli i pluhurave, temperatura, lagështia relative e ajrit dhe përqendrimi i gazit, të mbahen brenda limiteve të cilat nuk janë të dëmshme për kafshët. Stallat duhet të lejojnë një ventilim të mjaftueshëm dhe ndriçim natyral.

8.2 Ruajtja e densitetit të kafshëve dhe mbrojtja e vegjetacionit nga mbikullotja

8.2.1 Nuk është i detyrueshëm strehimi për kafshët në zonat me kushte të përshtatshme klimaterike të cilat lejojnë që kafshët të mund të jetojnë jashtë.

8.2.2 Densiteti i kafshëve nëpër stalla duhet të sigurojë komfortin e mirëqenien e kafshëve në funksion, në mënyrë të veçantë, të species, racës dhe moshës së kafshës. Gjithashtu, duhet të llogariten dhe nevojat e lëvizjes së kafshëve, që varen në mënyrë të veçantë nga madhësia e grupit dhe e seksit të kafshëve. Densiteti optimum do të kërkojë të sigurojë mirëqenien e kafshëve, duke u siguruar atyre hapësirë të mjaftueshme për të qëndruar në mënyrë të natyrshme, të shtrihen lehtësisht, të rrotullohen, të pastrojnë vetveten, të ndërmarrin të gjitha pozicionet natyrale dhe të bëjnë të gjitha llojet e lëvizjeve të tilla si shtriqjet apo ndeshjet midis kafshëve.

8.2.3 Sipërfaqet minimale për strehimin e kafshëve dhe zonat jashtë tyre për lëvizjet e tyre (padoqet) dhe karakteristika të tjera të strehimit për specie dhe kategori të ndryshme kafshësh janë paraqitur në aneksin VIII.

8.2.4 Densiteti i kafshëve të mbajtura në kullotë, vende të tjera me bimësi, në toka mesatare, toka me lagështi, zona me shqopa dhe vendqëndrime natyrale apo gjysmënatyrale duhet

të jetë mjaft i ulët për të parandaluar rrëshqitjen e tokës dhe konsumin e gjithë bimësisë.

8.2.5 Stallat, ndërtesat, rrethimet, pajisjet dhe aparaturat duhet të pastrohen dhe dezinfektohen mjaft mirë për të parandaluar kontaminimin dhe për të siguruar profilaksinë ndaj organizmave patogjenë. Vetëm produktet e listuara në pjesën e shtojcës II mund të përdoren për një pastrim dhe dezinfektim të tillë të stallave dhe impianteve zooteknike. Feçet, urina dhe ushqimet e pangrëna apo të ndotura duhet të hiqen sa më shpesh si një nevojë për të minimizuar erën e keqe dhe të shmanget tërheqja e insekteve apo rodenteve. Vetëm produktet e listuara në pjesën B seksioni 2 të shtojcës II mund të përdoren për eliminimin e insekteve apo dëmtuesve të tjerë në ndërtesa (stalla) apo impiante të tjera ku mbahen kafshë.

8.3 Gjitarët

8.3.1 Të gjithë gjitarët duhet të kenë akses për në kullota, padoqe apo zona të hapura për lëvizjen e kafshëve, të cilat mund të jenë pjesërisht të mbuluara dhe që kafshët të mund t'i përdorin ato zona sipas kushteve fiziologjike të kafshëve, nëse e lejojnë kushtet dhe gjendja e tokës. Barngrënësit duhet të kenë akses kurdoherë që e lejojnë kushtet.

8.3.2 Në rastet kur barëngrënësit kanë mundësi kullotjeje gjatë periudhës së kullotjes dhe ku sistemi i strehimit gjatë dimrit u jep liri për të lëvizur kafshëve, duhet hequr dorë nga detyrimi për të siguruar lëvizjen në mjedise të hapura gjatë dimrit.

8.3.3 Demat mbi 1 vjeç duhet të çohen në kullotë, padoqe apo zona të tjera të hapura.

8.3.4 Në fazën përfundimtare të majmërisë gjedhët, derrat dhe dhentë për prodhim mishi mund të mbahen në stalla, me kusht që kjo periudhë të mos e kalojë 1/5 e jetës së kafshës dhe në ndonjë rast një periudhë prej maksimumi 3 muaj.

8.3.5 Stallat duhet të kenë dysheme të sheshtë, por jo të lëmuar (të rrëshqitshme). Të paktën gjysma e gjithë dyshemesë duhet të jetë solide dhe jo me kostruksion rrjet.

8.3.6 Stalla duhet të jetë e përshtatshme, e pastër, me shtresë të thatë dhe sipërfaqe të mjaftueshme, që duhet të jetë një konstruksion solid i parrëshqitshëm. Në zonën e pushimit shtresa duhet të jetë kashtë ose tjetër material natyral i përshtatshëm. Shtresa mund të përmirësohet dhe pasurohet me ndonjë produkt mineral të autorizuar për përdorim si pleh në bujqësinë organike në përputhje me pjesën A të shtojcës II.

8.3.7 Ndalohet mbajtja e viçave në bokse individuale pas moshës njëjavëshe.

8.3.8 Dosat mund të mbahen në grupe, përveç atyre që janë në fazën e fundit të barsmërisë dhe gjatë periudhës së mëmëzimit (me gica në gji). Gicat nuk duhet të mbahen në *Flat decks*- ose në bokse të përbashkëta. Padoqet duhet t'u japin mundësi derrave të gërryejnë dhe të lëvizin lirisht etj. Me qëllim që derrat të gërryejnë, mund të përdoren substanca të ndryshme.

8.4 Shpendët

8.4.1 Shpendët duhet të rriten në mjedise të hapura dhe nuk duhet të mbahen në kafaze.

8.4.2 Zogjtë duhet të pijnë ujë në ujëra që rrjedhin, pellgje apo afër liqeneve, kurdoherë që e lejojnë kushtet e motit, me synim respektimin e kërkesave të mirëqenies së kafshëve apo kushteve higjienike.

8.4.3 Të gjitha llojet e ndërtesave për shpendët duhet të plotësojnë kushtet minimale si vijon:

- Më e pakta, 1/3 e ndërtesës duhet të jetë solide, jo e rrëshqitshme apo konstruksion rrjete dhe e mbuluar me një material të tillë, si kashtë, tallash rërë apo torfe;
- Në kafazët për pulat pjellëse duhet të ketë një pjesë mjaft të madhe të dyshemesë për pulat dhe për të grumbulluar jashtëqitjet;
- Ato duhet të kenë këmbaleca druri në madhësinë dhe në numrin në përshtatje me madhësinë e grupit dhe të zogjve siç parashtrohet në aneksin VIII;
- Ato duhet të kenë brima hyrje/dalje të një madhësie të përshtatshme për zogjtë dhe këto të kenë të paktën 4 m^2 për 100 m^2 të sipërfaqes së nevojshme për zogjtë.
- Çdo kafaz nuk duhet të përmbajë më shumë se:
- 4800 zogj,
- 3000 pula pjellëse,

- 5200 pula afrikane;

- 4000 rosa Muscovy apo Pekini ose 3200 rosakë Muscovy apo Pekini apo të vegjëlit e tyre;

- 2500 gjela, pata ose gjela deti;

- Sipërfaqja e përdorshme në total në strehimet e shpendëve për prodhimin e mishit në një njësi të vetme prodhimi nuk duhet t'i kalojë të 1600 m^2.

8.4.4 Në rastin e pulave prodhuese drita natyrale duhet të shtohet me mjete artificiale për të siguruar një maksimum prej 16 orësh ndriçim në ditë me një periudhë pushimi të pakthyeshme pa ndriçim artificial prej të paktën 8 orësh.

8.4.5 Pulat duhet të mbahen dhe të rriten në mjedise të hapura, kurdoherë që e lejojnë kushtet e motit dhe sa herë që është e mundur. Kjo periudhë duhet të zërë të paktën 1/3 e jetës së tyre. Këto mjedise të hapura të jenë të mbuluara kryesisht me vegjetacion, të siguruara me mjete mbrojtëse dhe t'u lejojë kafshëve që të kenë lugje (enë) në numër të përshtatshëm për të pirë e për të ngrënë.

8.4.6 Për arsye shëndetësore, ndërtesa duhet të ketë boshllëqe të lira midis dy grupeve shpendësh të rritura. Ndërtesat dhe mjediset e tjera të pastrohen dhe të dezinfektohen gjatë kësaj kohe. Përveç kësaj, kur rritja e çdo tufe shpendësh ka përfunduar, vendi ku u mbajtën shpendët do të lihet bosh për të lejuar rigjenerimin e vegjetacionit dhe për arsye shëndetësimi të saj. Këto kërkesa nuk do aplikohen për një numër të vogël shpendësh, të cilat nuk mbahen në këto zona dhe të cilat mbahen të lira gjatë gjithë ditës.

8.5 Kufizime të përgjithshme në strehimin e kafshëve

8.5.1 Siç rrjedh dhe nga kërkesat e parashtruara në paragrafin 8.3.1, 8.4.2, 8.4.3 dhe 8.4.5 dhe densiteti i mbajtjes parashtrohet në aneksin VIII, autoriteti kompetent mund të autorizojë kufizime nga kërkesat e këtyre paragrafëve dhe prej shtojcës VIII për një periudhë të përkohshme që përfundon në 31 dhjetor 2010. Ky kufizim mund të aplikohet vetëm në ekonomitë blegtorale që kanë ndërtesa (strehime) të ndërtuara përpara hyrjes në fuqi të këtij ligji dhe për më tepër në rast se këto strehime veprojnë afërsisht në përputhje me rregullat e caktuara në këtë ligj dhe që kanë të bëjnë me prodhimin blegtoral organik.

8.5.2 Operatorët që përfitojnë nga ky kufizim, do të prezantojnë, për autoritetin kompetent, një plan që përmban marrëveshjet të cilat sigurojnë, në fund të kufizimit, përputhshmëri me parashikimet e këtij aneksi.

C. Bletaria dhe produktet që merren prej saj

1. Parime të përgjithshme

1.1 Bletaria është një aktivitet që kontribuon në mbrojtjen e mjedisit dhe bujqësisë dhe prodhimit pyjor nëpërmjet pllenimit që kryhet nga bletët.

1.2 Kualifikimi i produkteve të bletëve si produkte organike është i lidhur ngushtë me dy karakteristika të trajtimit të koshereve dhe të cilësisë së mjedisit. Ky kualifikim varet gjithashtu nga kushtet e mbledhjes, përpunimit dhe ruajtjes (magazinimit) të produkteve nga bletët.

1.3 Kur një operator mban disa njësi me bletë në të njëjtën zonë, të gjitha njësitë duhet të veprojnë në përputhje me kërkesat e kësaj shtojce. Siç del nga ky parim, një operator mund të mbajë (mbarështojë) njësi duke mos vepruar në përputhje me këtë shtojcë, me kusht që të gjitha kërkesat e kësaj shtojce të plotësohen, me përjashtim të parashikimeve të parashtruara në paragrafin 4.2 për vendosjen e parqeve të bletëve. Në atë rast, produkti nuk mund të shitet sipas metodave të prodhimit organik.

2. Periudha e konversionit

2.1 Produktet e bletëve mund të shiten sipas metodës së prodhimit organik vetëm nëse kushtet e rregullave të tanishme janë respektuar për të paktën një vit. Gjatë periudhës së konversionit, dylli të zëvendësohet sipas kërkesave të shtruara në paragrafin 8.3.

3. Origjina e bletëve

3.1 Në zgjedhjen e racave duhet të llogaritet kapaciteti i kafshëve për t'u adoptuar në

kushtet e rajonit, vitaliteti i tyre, si dhe rezistenca e tyre ndaj sëmundjeve. Preferencë t'u jepet racave europiane të bletëve mellifere dhe ekotipeve të tyre lokale.

3.2 Parqet e bletëve krijohen nga ndarja e kolonive ose përftohen nga tufa bletësh apo koshere nga njësi që veprojnë në përputhje me parashikimet e kësaj shtojce.

3.3 Si rrjedhim i parë, në varësi të aprovimit të mëparshëm nga autoriteti apo organizmi inspektues, parqet e bletëve që ekzistojnë në njësitë prodhuese që nuk veprojnë sipas rregullave të kësaj shtojce mund të konvertohen.

3.4 Si rrjedhim i dytë, nga tufat e bletëve kërkohet nga bletërritësit të mos prodhohet sipas kësaj shtojce gjatë një periudhe kalimtare dyvjeçare në varësi të periudhës së konversionit.

3.5 Si rrjedhim i tretë, rindërtimi i parqeve të bletëve do të autorizohet nga autoriteti apo organizmi i kontrollit, në rastin e mortalitetit të lartë të kafshëve të shkaktuar nga rrethana shëndetësore apo katastrofike kur nuk janë disponibël parqet që veprojnë sipas kësaj shtojce, në varësi të periudhës së konversionit.

3.6 Si rrjedhim i katërt, për rinovimin e parqeve me 10% në vit të mbretëreshave dhe të bletëve që nuk veprojnë në përputhje me këtë shtojcë mund të inkorporohen në njësitë e prodhimit organik ato mbretëresha dhe bletë të vendosura në koshere me fletë dylli që vijnë nga njësitë e prodhimit organik. Ndërkohë nuk aplikohet periudha e konversionit.

4. Vendosja e parqeve të bletëve

4.1 Autoriteti kopetent në MBU duhet të përcaktojë rajonet apo zonat ku nuk mund të praktikohet apikultura që t'i përgjigjet kërkesave të kësaj shtojce. Një hartë ku të listohet vendosja e përshtatshme e koshereve, siç parashikohet në aneksin III pjesa A1 seksioni 2 do të sigurohet për autoritetin apo organizmin inspektues nga bletërritësit. Kur zona të tilla nuk identifikohen, bletërritësit duhet të sigurojnë autoritetin apo organizmin inspektues me një dokument dhe evidencë të përshtatshme, që përmban një analizë të përshtatshme nëse është e nevojshme, për të demonstruar që zonat ku mbahen kolonitë e tij plotësojnë kushtet e kërkuara në këtë shtojcë.

4.2 Vendosja e parqeve duhet të jetë e tillë që:

a) të sigurojnë mjaft nektar natyral, menja (mjaltë i prodhuar nga kosumi i parazitëve), dhe burime poleni për bletët dhe ujë të mjaftueshëm;

b) e tillë të jetë brenda një rrezeje prej 3 km nga vendosja e parkut, burimet e nektarit dhe polenit konsistojnë kryesisht në bimët e prodhuara në mënyrë organike dhe/ose bimësinë spontane, sipas kërkesave të nenit 6 dhe aneksit I të kësaj shtojce;

c) të ruajë distancë të mjaftueshme nga burimet e prodhimit bujqësor që mund të çojnë lehtësisht në ndotjen p.sh.: qendrat urbane, rrugët, zonat industriale, vendet ku trajtohen plehrat etj. Autoritetet apo organizmat inspektues do të krijojnë masa për të siguruar këtë kërkesë.

Kërkesat e mësipërme nuk aplikohen në zonat ku nuk ka lulëzim ose kur kosheret janë inaktive (periudhën letargjike).

5. Ushqimi

5.1 Në fund të sezonit prodhues kosheret duhet të lihen me rezerva mjalti dhe poleni të mjaftueshëm për të mbijetuar gjatë periudhës së dimrit.

5.2 Ushqyerja artificiale e kolonive autorizohet kur mbijetesa e koshereve rrezikohet nga kushtet ekstreme të klimës. Të ushqyerit artificial do të bëhet me mjaltë të prodhuar në mënyrë organike, e preferueshme është ajo nga e së njëjtës njësi prodhimi organik.

5.3 Si rrjedhim i parë i paragrafit 5.2, autoriteti kompetent mund të autorizojë përdorimin e shurupit të sheqerit, të prodhuar në mënyrë organike, ose melasa e sheqerit organik në vend të mjaltit të prodhuar organikisht me ushqim artificial, në mënyrë të veçantë kur kërkohet nga kushtet klimatike dhe provokohet kristalizimi i mjaltit.

5.4 Si rrjedhim i dytë, shurupi i sheqerit, melasa e sheqerit dhe mjalti që nuk mbulohen nga kjo rregullore mund të autorizohet nga autoriteti apo organizmi i inspektimit për ushqimin artificial gjatë një periudhe kalimtare dyvjeçare.

5.5 Informacioni i mëposhtëm do të hyjë në regjistrat e parkut të bletëve, lidhur me

përdorimin e ushqimit artificial, tipin e produktit, datën, sasinë dhe kosheret ku është përdorur.

5.6 Produktet e tjera të ndryshme nga ato të paraqitura në paragrafët 5.1 deri 5.4 nuk mund të përdoren në bletari, të cilat veprojnë në përputhje me këtë shtojcë.

5.7 Ushqimi artificial mund të përdoret vetëm ndërmjet periudhës së vjeljes së fundit të mjaltit dhe 15 ditë para se të fillojë grumbullimi i nektarit të ri.

6. Parandalimi i sëmundjeve dhe trajtimet veterinare

6.1 Parandalimi i sëmundjeve në bletari duhet të bazohet në parimet e mëposhtme:

a) seleksionimi i racave të përshtatshme rezistente;

b) aplikimi i praktikave të caktuara që inkurajojnë rezistencë të fuqishme ndaj sëmundjeve dhe parandalojnë infeksione, të tilla si: zëvendësimi i rregullt i mëmave (mbretëreshave), kontroll sistematik i koshereve për të zbuluar ndonjë anomali shëndetësore, kontrolli i numrit të meshkujve në koshere, dezinfektimi i materialeve dhe pajisjeve në mënyrë periodike, shkatërrimi i materialeve apo burimeve kontaminuese, ripërtëritja e rregullt e fletëve të dyllit dhe rezerva të mjaftueshme të polenit dhe mjaltit në koshere.

6.2 Nëse pavarësisht prej të gjitha masave parandaluese të mësipërme kolonitë sëmuren ose infestohen, ato duhet të trajtohen në mënyrë të menjëhershme dhe nëse është e nevojshme kolonitë duhet të vendosen në parqe të izoluara.

6.3 Përdorimi i medikamenteve veterinare në bletari, të cilat veprojnë sipas kësaj shtojce që vepron sipas parimeve të mëposhtme:

a) Ato mund të përdoren përkohësisht në përputhje me përdorimin e autorizuar nga autoriteti kompetent.

b) Përdorimi i produkteve fitoterapike dhe homeopatike duhet të ketë përparësi ndaj produkteve allopatike të sintetizuara kimikisht, të cilat sigurojnë efekte terapeutike efektive në kushte në të cilat tentohet ky trajtim.

c) Nëse përdorimi i produkteve të mësipërme do të provojë ose në të kundërt nuk do provojë se janë efektive për të çrrënjosur një sëmundje apo infeksion i cili rrezikon shkatërrimin e kolonive, medikamentet allopatike të sintetizuara kimikisht mund të përdoren nën përgjegjësinë e veterinerit, apo personave të tjerë të autorizuar nga MBU, pa paragjykimin për parimet e paraqitura në paragrafët e mësipërm (a) dhe (b).

d) Ndalohet përdorimi i medikamenteve allopatike kimikisht të sintetizuara për profilaksi.

e) Duke ruajtur parimin në 6.3.a) acidi formik, acidi laktik, acetik dhe oksalik dhe substancat e mëposhtme: mentol, timol, eukaliptol apo kamfor, mund të përdoren në rastet e infestimit me Varroa jakobsoni.

6.4 Përveç parimeve të mësipërme, do të autorizohen trajtimet veterinare apo trajtimet e koshereve, fletëve të dyllit etj., të cilat janë në përputhje me legjislacionin kombëtar apo komunitar.

6.5 Nëse një trajtim i aplikuar me produkte allopatike të sintetizuara kimikisht, gjatë një periudhe të tillë, kolonitë e trajtuara duhet të vendosen në parqe të izoluara dhe i gjithë dylli duhet të zëvendësohet me dyll sipas kushteve të vendosura në këtë shtojcë. Për pasojë, periudha e konversionit e një viti do të aplikohet në ato koloni.

6.6 Kërkesat e paraqitura në paragrafët e mëparshëm nuk aplikohen në produktet e përmendura në paragrafin 6.3 (e).

6.7 Kurdoherë që përdoren produktet mjekësore veterinare, është e domosdoshme të deklarohet tipi i produktit (përfshi tregimin e substancave aktive farmakologjike aktive) së bashku me detaje mbi diagnozën, përmbajtja, mënyra e përdorimit, zgjatja e trajtimit dhe të periudhës e rekomanduar ligjërisht, duhet të jenë të regjistruar dhe të deklaruara mjaft qartë për autoritetin apo organizmin inspektues përpara se produktet të tregtohen si të prodhuara organikisht.

7. Praktikat e mbreshtimit zooteknik dhe identifikimi

7.1 Ndalohet shkatërrimi i bletëve në fletët e dyllit si metodë që shoqëron procesin e grumbullimit të produkteve të bletarisë.

7.2 Ndalohet dëmtimi (thërmimi) i krahëve të mëmave (mbretëreshave).

7.3 Lejohet zëvendësimi i mbretëreshës nëpërmjet vrasjes së mëmës së vjetër.

7.4 Lejohet praktika e shkatërrimit të tufës së meshkujve vetëm për të ruajtur (mbajtur) infestimin nga Varroa jakobsoni.

7.5 Ndalohet përdorimi i kimikateve sintetike me erë të keqe gjatë operacionit të vjeljes së mjaltit.

7.6 Zona ku është vendosur parku duhet të regjistrohet së bashku me identifikimin e koshereve. Duhet të informohet autoriteti ose organi i kontrollit për lëvizjen e parkut brenda një kohe sipas një marrëveshjeje me autoritetin ose organin e kontrollit.

7.7 Kujdes i veçantë duhet të tregohet për të siguruar vjelje të përshtatshme, përpunimin, si dhe ruajtjen e prodhimeve të bletarisë. Të gjitha masat që veprojnë në përputhje me këto kërkesa do të regjistrohen.

7.8 Heqja e hojeve dhe veprimet e vjeljes së mjaltit të regjistrohen në regjistrin e parkut.

8. Karakteristikat e koshereve dhe materialet e përdorura në bletari

8.1 Kosheret të ndërtohen detyrimisht nga materiale natyrale që nuk paraqesin rreziqe të kontaminimit të ambientit apo prodhimet e bletarisë.

8.2 Me përjashtim të produkteve të përmendura në paragrafin 6.3 (e), në koshere mund të përdoren vetëm produkte natyrale, si propolis, dyll dhe vajra bimore.

8.3 Dylli i bletës për të bërë fletët e reja të dyllit duhet të vijnë nga njësitë e prodhimit organik. Në kuadër të kufizimeve, në mënyrë të veçantë në rastin e impianteve të reja ose gjatë periudhës së konversionit, dylli i zakonshëm mund të autorizohet nga autoritetet dhe organet e kontrollit në rrethana të jashtëzakonshme, aty ku nuk ka dyll të prodhuar në mënyrë organike në treg dhe me kusht që të vijë nga pjesa e sipërme e kosheres.

8.4 Ndalohet përdorimi i fletëve të dyllit të cilat përmbajnë bletë, larva, meshkuj etj., gjatë kohës së grumbullimit të mjaltit.

8.5 Për mbrojtjen e materialeve (korniza, koshere dhe hojet e dyllit), në mënyrë të veçantë nga dëmtuesit, lejohen vetëm produktet e përshtatshme të listuara në pjesën B seksioni 2 i shtojcës II.

8.6 Lejohen trajtimet fizike si avull apo flaka direkte.

8.7 Për pastrimin dhe dezinfektimin e materialeve, ndërtesave, pajisjeve, aparatura ose produktet e përdorura në bletari, lejohen të përdoren vetëm substancat e listuara në aneksin II.

PJESA E

ANEKSI II

A. Plehrat dhe pasuruesit e tokës

Kushtet e përgjithshme për të gjitha produktet:

- përdoren vetëm në përputhje me vendimet e shtojcës A;
- përdoren vetëm në përputhje me vendimet e legjislacionit për daljen në treg dhe përdorimin e produkteve në fjalë, të zbatueshme në bujqësinë e përgjithshme të shtetit ku produkti është përdorur.

Emri	Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushtet e përdorimit
Produkte të përbëra ose produkte që përmbajnë vetëm materiale të listuara më poshtë	
Plehu i fermës	Produkt që përmban një përzierje të jashtëqitjeve të kafshëve dhe lëndëve bimore (shtrati i kafshëve)

	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues. Të dhëna për speciet e kafshëve I ardhur nga një ekonomi e gjerë
Plehu i fermës i tharë dhe plehu i shpendëve i dehidratuar	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues Të dhëna për speciet e kafshëve I ardhur nga një ekonomi e gjerë
Jashtëqitjet e përbëra të kafshëve, duke përfishirë plehun e shpendëve dhe plehun e përbërë të fermës	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues Të dhëna për speciet e kafshëve Të ndaluara në qoftë se vijnë nga rritje industriale
Jashtëqitjet e lëngshme të kafshëve	Përdoret pas fermentimit të kontrolluar dhe /ose hollimit të përshtatshëm Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues Të dhëna për speciet e kafshëve Të ndaluara në qoftë se kanë origjinë nga rritje industriale
Mbeturina shtëpiake të përbëra ose të fermentuara	Produkte të fituara nga mbeturinat shtëpiake të ndara sipas origjinës, të cilat i janë nënshtruar përzierjes ose fermentimit anaerobik për prodhimin e biogazit Vetëm mbeturina bimore dhe shtazore Vetëm kur prodhohen nga një sistem grumbullimi të mbyllur dhe të monitoruar, të pranuar nga shteti anëtar Maksimumi i përqendrimeve në mg/kg në lëndë të thatë: kadmium: 0.7; bakër: 70; nikel: 25; plumb: 45; zink: 200; mërkur: 0.4; krom (i përgjithshëm): 70; krom (VI): 0 (*) Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Turbe	Përdorim i kufizuar në ortikulturë (floriculturë, arboriculturë, fidanishte)
Argjilat (p.sh. Përlite, vermiculite etj.)	
Mbetjet e kërpudhave	Përbërja fillestare e substratit duhet të jetë e kufizuar në produktet e listës aktuale
Jashtëqitjet e krimbave (parazitëve) dhe insekteve	
Guano	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Materiale bimore të përziera ose të fermentuara	Produkte të fituara nga perzierja e materialeve bimore, të cilat i janë nënshtruar përzierjes ose fermentimit anaerobik për prodhimin e biogazit Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

Produkte ose nënprodukte me origjinë shtazore si më poshtë: miell gjaku miell thundrash miell brirësh miell kockash miell peshku miell mishi miell puplash, flokësh leshi gëzofi flokë produkte bulmeti	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues Maksimumi i përqendrimit në mg/kg të lëndës së thatë të kromit (VI) Maksimumi i përqendrimit në mg/kg të lëndës së thatë të kromit (VI)
Produkte dhe nënprodukte me origjinë bimore për plehra (p.sh. miell farash vajore, levozhga kakaos, mbështjellja e maltit etj.)	
Leshterikët dhe produktet me bazë leshteriku	Të fituara direkt nga: i) përpunime fizike që përfshijnë dehidratimin, ngrirjen dhe copëtimin ii) ekstraktim me tretësire ujore ose acidë dhe/ose tretësirë bazike iii) fermentimi Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Pluhur sharre dhe tallash druri	Dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes
Lëvore druri e përbërë	Dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes
Hi druri	Nga dru i patrajtuar kimikisht pas prerjes
Shkëmbinj të butë me bazë fosfate	Përmbajtje e kadmiumit më e vogël ose e barabartë me 90 mg/kg P2O5
Fosfat alumin-kalcium	Përmbajtje e kadmiumit më e vogël ose e barabartë me 90 mg/kg P2O5 Përdorimi i kufizuar i tokave bazike (pH > 7.5)
Skorjet bazike	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Kripë kaliumi e papërpunuar (p.sh. kainit, silvinit etj.)	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Sulfat kaliumi, mundësisht të përmbaj, kripë magnezi	Produkt i fituar nga kripa e kadmiumit e papërpunuar me proces ekstraktimi fizik dhe gjithashtu të përmbajë mundësisht kripëra magnezi Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Karbonat kalciumi me origjinë natyrale (p.sh. shkumës, gurë gëlqeror, shkumës fosfatik etj)	

Karbonat magnezi dhe kalciumi me origjinë natyrale (p.sh. shkumës magnezik, gurë gëlqeror magnezi etj.)	Vetëm me origjinë natyrale Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Sulfat magnezi (psh kieserite)	
Tretësirë klorur kalciumi	Trajtues i gjetheve të pemës së mollës, pas identifikimit të mangësisë së kalciumit Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Sulfat kalciumi (gips)	Vetëm me origjinë natyrale
Gëlqere industriale nga prodhimi i sheqerit	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Squfuri elementar	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Elementet gjurmë	Nevoja e njohjes nga autoriteti ose organizmi inspektues
Klorur kaliumi	Vetëm kripë guri Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Miell guri	

B. Pesticidet

1. Produktet për mbrojtjen e bimëve

Kushtet e përgjithshme të zbatueshme për të gjitha produktet e përbëra ose që përmbajnë substancat aktive të mëposhtme:

- përdoren në përputhje me vendimet e shtojcës I;
- vetëm në përputhje me vendimet specifike të legjislacionit të produkteve të mbrojtjes së bimëve, zbatueshëm në shtetin anëtar ku produkti është përdorur.

I. Substancat me origjinë bimore ose shtazore

Emri	Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushtet e përdorimit
Azadiraktina e ekstraktuar nga Azadirachta indica	Insekticide Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Dyllë blete	Agjent krasitës
Xhelatinë	Insecticide
Proteina te hidrolizuara	Atraktues Vetëm në aplikime të autorizuara e kombinuar me produkte të tjera të përshtatshme të shtojcës II, pjesa B
Lecitina	Fungicid
Ekstrakte nga Nicotiana tabacum (tretësirë ujore)	Insekticid Vetëm kundër morrave në pemët e frutave subtropikale (p.sh. portokalle, limonë) dhe frutave tropikale (p.sh. banane) Përdoret vetëm në fillim për bimët tropikale

	Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Vajra bimore (p.sh. vaj mente, vaj pishe, vaj qimioni)	Insekticid, acaricide, fungicide dhe ngadalsues i mbirjes
Piretrin ekstraktuar nga Chrysanthemum cinerariaefolium	Insekticid Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Kuasia ekstraktuar nga Quassia amara	Insekticid, neveritës (jo atraktues)
Rotenonë ekstraktuar nga Derris spp. dhe Lonchocarpus spp. dhe Terphrosia spp.	Insekticid Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

II. Mikroorganizmat e përdorura për kontrollin biologjik të dëmtuesve

Emri	Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushtet e përdorimit
Mikroorganizmat (bakterie, viruse dhe kërpudha) p.sh. Bacillus thuringiensis, Granulose virus etj.	Vetëm produkte të pamodifikuara gjenetikisht

III. Substancat e përdorura në kurthë dhe/ose shpërndarje

Kushtet e përgjithshme:

Kurthet dhe/ose shpërndarjet mund të parandalojnë penetrimin e substancave në mjedis dhe ndalojnë kontaktin e substancave me bimët e kultivuara.

Kurthet duhet të mblidhen pas përdorimit dhe të mbahen në vende të sigurta.

Emri	Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushtet e përdorimit
Fosfat diamoni	Atraktues Vetëm në kurthë
Metaldehid	Moluskicid Vetëm në kurthë që përmbajnë neveritës për speciet e kafshëve të mëdha
Feromonet	Atraktues; me sjellje shkatërruese seksuale Vetëm në kurthët dhe shpërndarësit
Piretroidet (vetëm deltametrin ose lambdaksihalotrin)	Insekticid Vetëm në kurthë me atraktues specifik Vetëm kundër Batrocera oleae dhe Ceretitis capitata Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues

IV. Substanca të tjera të përdorimit tradicional në bujqësinë organike

Emri	Përshkrimi, kërkesat për përbërjen, kushtet e përdorimit
Bakër në formën e hidroksidit të bakrit, oksiklorurit të bakrit, sulfat bakri (tribazik), oksid bakri	Fungicide Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Etilen	Për ruajtjen e ngjyrës së bananes
Kripë kaliumi i acideve yndyrore (sapun i butë)	Insekticid
Kalinite	Parandalues i pjekjes së bananes
Polisulfit kalciumi	Fungicid, insekticid, acaricid Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Vaj parafine	Insekticid, acaricid
Vajra minerale	Insekticide, fungicide Vetëm në pemët frutore, vreshta, ullinj dhe bimë tropikale (p.sh. banane) Nevoja e njohjes nga organizmi certifikues
Permanganat kaliumi	Fungicide, baktericide Vetëm në pemët frutore, ullinj dhe vreshta
Rërë kuarcore	Neveritës
Squfur	Fungicid, acaricid, neveritës

2. Produkte për kontrollin e dëmtuesve dhe sëmundjeve në stalla dhe impiante:
Produkte të listuara në seksionin 1.
Rodenticidet.
C. Ushqimi i kafshëve
1. Materialet ushqyese me origjinë bimore
1.1 Drithërat, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:
Tërshërë si kokërr, tufë, lëvore dhe krunde;
Elbi si kokërr, protein dhe miell mesatar dhe krundë;
orizi si kokërr, oriz i thyer, krundë dhe embrion; meli si kokërr;
Thekër si kokërr, miell mesatar dhe krundë;
Sorghum si kokërr;
gruri si kokërr, miell mesatar, krunde, ushqim glutënoz, gluten dhe embrion;
drithëraTriticale si kokërr;
Misër si kokërr, krundë, miell mesatar, embrion dhe gluten;
Malt ;
1.2 Farat vajore, frutat vajore, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:
fara të pjekura, embrioni dhe cipa;
farat e sojës si farë, e pjekur, embrioni dhe cipa;
fara e luledielli si farë dhe embrion;
pambuku si farë dhe embrion fare;
fara e lirit si farë dhe embrion;
kokrra palmës si embrion;
farat e pjekura të rrepës së bardhë si embrion dhe lëvore;

farat e kungullit e pjekur;
pulpa ullirit (nga ekstraksioni fizik i ullinjve).

1.3 Farat lëguminozë, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

bizele si farë;
buxhak si farë e marrë nga një trajtim i përshtatshëm me nxehtësi;
bizele si farë, miellra mesatare dhe krundë;
batha si farë, miellra mesatare dhe krundë;
lupini si farë.

1.4 Zhardhokët rrënjorë, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

pulpa e panxhar sheqerit,
panxhar i tharë,
patate,
patate e ëmbël,
maniok si rrënjë,
pulpa e patates (nënprodukt i ekstraktimit të niseshtesë së patates)
niseshteja e patates,
proteina e patates.

1.5 Fara dhe fruta të tjera, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

pulpa e agrumeve,
pulpa e mollës,
pulpa e domates,
pulpa e rrushit.

1.6 Foragjeret dhe forazhet e trasha. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

jonxhë
miell jonxhë,
tërfil,
miell tërfili,
bari (marrë nga bimët foragjere),
miell bari,
sanë,
silazh,
kashtë drithërash,
rrënjë bimësh për foragjerë.

1.7 Bimë të tjera, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

melasa si agjent lidhës në ushqimet e përbëra me miell aglash (marrë nga tharja dhe shtypja e aglave dhe të lara për të reduktuar përmbajtjen e jodit);
pluhurat dhe ekstraktet e bimëve;
ekstrakti i proteinave bimore (për kafshët e reja);
erëzat dhe aromat.

2. USHQIMI PËR KAFSHË ME ORIGJINË SHTAZORE

2.1 Qumështi dhe nënproduktet e tij. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

Qumësht i freskët, qumësht pluhur, qumësht i skremuar, qumësht i skremuar pluhur, gjalpë, gjalpë pluhur, hirrë, hirrë pluhur, hirrë pluhur me pak sheqer, proteinat e hirrës pluhur (ekstraktuar me trajtim fizik), kazein pluhur dhe laktozë pluhur.

2.2. Peshk dhe kafshë të tjera deti, produktet dhe nënproduktet e tyre. Në këtë kategori

janë përfshirë substancat e mëposhtme:

peshk, vaj peshku dhe vaj i parafinuar i mëlçisë së merlucit;

peshk moluskan, hidrolizate dhe proteolizate të marra nga veprimi i një enzime, në formë të tretshme ose jo, miell peshku.

3. USHQIMI PËR KAFSHË ME ORIGJINË MINERALE

Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

Natriumi:
kripë deti e parafinuar
kripë guri e papërpunuar
sulfat natriumi
karbonat natriumi
bikarbonat natriumi
klorur natriumi

Kalcium:
Guackat e kafshëve ujore (përfshirë kockat e sepieve)
karbonat kalciumi
laktat kalciumi
glukonat kalciumi

Fosfori:
precipitati i fosfatit bikalcik i kockave
fosfat bikalcik i defluorinuar

Squfuri:
sulfat natriumi

D. Shtesat ushqimore në ushqimin për kafshë, substanca të caktuara të përdorura në ushqyerjen e kafshëve dhe lëndët ndihmëse të përpunimit të përdorura në ushqimet e kafshëve

1. SHTESAT USHQIMORE NË USHQIMIN PËR KAFSHË

1.1 Elementet gjurmë. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

E1	Hekuri: karbonat hekuri (II) sulfat hekuri (II) monohidrat oksid ferric (III)
E2	Jodi: Jodur kalciumi, anhider Jodur kalciumi, hekzahidrat Jodur lakciumi
E3	Kobalt: sulfat kobalti (II), monohidrat dhe/ose heptahidrat karbonati bazik i kobaltit (II), monohidrat
E4	Bakër: oksid bakri (II) karbonati bazik I bakrit (II), monohidrat sulfati bakrit (mono dhe/ose tetrahidrat
E5	Mangani: karbonat mangani (II) oksid mangani dhe oksid manganik

	sulfat mangani (II), mono dhe/ose tetrahidrat
E6	Zink: karbonat zinku oksid zinku sulfat zinku, mono dhe/ose heptahidrat
E7	Molibden: molibdat amoni, molibdat natriumi
E8	Seleni: selenat natriumi selenit natriumi

1.2 Vitaminat, provitaminat dhe substancat e përcaktuara mirë kimikisht që kanë efekt të ngjashëm. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

- të preferueshme marrë nga lëndë të para që ndodhen në mënyrë natyrale në ushqimin për kafshët,
- vitaminat sintetike identike me vitaminat natyrale vetëm për kafshët monogastrite.

1.3 Enzimat.

1.4 Mikroorganizmat.

1.5 Konservantet. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

E 236 Acidi formik vetëm për silazhe
E 260 Acidi acetik vetëm për silazhe
E 270 Acidi laktik vetëm për silazhe
E 280 Acidi propionik vetëm për silazhe

1.6 Agjentët lidhës, antiglomerantet dhe koaguluesit. Në këtë kategori janë përfshirë substancat e mëposhtme:

E 551b Silice koloidale
E 551c Kiselgur
E 553 Sepiolit
E 558 Bentonit
E 559 Argjili kaolinitike
E 561 Vermikulite
E 599 Perlite

2. Produkte të caktuara të përdorura në ushqyerjen e kafshëve.

Në këtë kategori janë përfshirë produktet e mëposhtme:

2.1 Lëndët ndihmëse të përpunimin për silazh. Në këtë kategori janë përfshirë produktet e mëposhtme:

- kripa e detit, kripa e gurit e papërpunuar, enzimat, majatë, hirra, sheqeri, pulpa e panxhar sheqerit, mielli i grurit, melasa dhe bakteriet laktike, acetike, formike dhe propionike.

Kur kushtet e motit nuk lejojnë fermentimin e duhur, autoriteti ose organizmi inspektues mund të autorizojë përdorimin e acideve laktike, formike, propionike dhe acetike për prodhimin e silazhit.

E. Produktet e autorizuara për pastrimin dhe dezinfektimin e stallave dhe impianteve (p.sh. pajisje dhe enë)

Sapun kaliumi dhe natriumi
Ujë dhe avull
Qumësht gëlqereje
Gëlqere
Gëlqere e pashuar
Hipoklorit natriumi (p.sh. si lëng zbardhues)
Soda kaustike

Potas kaustik
Peroksid hidrogjeni
Esenca natyrale të bimëve
Acid citrik, peracetik, formik, laktik, oksalik dhe acetik
Alkool
Acid nitrik (për pajisjet e bulmetit)
Acid fosforik (për pajisjet e bulmetit)
Formaldehid
Produkte për pastrim dhe dezinfektim për pajisjet e qumështit
Karbonat natriumi

F. PRODUKTE TË TJERA

ANEKSI III

KËRKESAT MINIMALE TË INSPEKTIMIT DHE MASAT PARAPRAKE TË REGJIMIT TË INSPEKTIMIT

A.1 Bimët ose produktet bimore të marra nga prodhimet bujqësore ose të mbledhura

1. Prodhimi duhet të bëhet në një njësi të ngastrave të tokës dhe prodhimi dhe ruajtja të jenë të ndara qartë nga ato të ndonjë njësie tjetër që nuk prodhon në përputhje me rregullat e vendosura në këtë ligj; raportet e përpunimit dhe/ose paketimit mund të jenë pjesë e njësisë, kur aktiviteti i tyre është i kufizuar në përpunimin dhe paketimin e produktit të tij bujqësor.

2. Kur rregullat e inspektimit zbatohen për herë të parë, edhe pse aktiviteti i prodhuesit është kufizuar në mbledhjen e bimëve të egra, organizmi inspektues duhet të përshkruajë:

- një përshkrim të plotë të njësisë, duke treguar ambientet e ruajtjes dhe përpunimit dhe ngastrat e tokës dhe/ose zonat e mbledhjes dhe, kur është e zbatueshme, ambientet ku kryhen operacione të caktuara të përpunimit dhe/ose paketimit;
- të gjitha masat praktike të marra nga prodhuesi në nivel njësie për të siguruar plotësimin e vendimeve të këtij ligji;
- dhe, në rastin e mbledhjes së bimëve të egra, u jepet garanci palëve të treta që prodhuesit mund të provojnë se janë plotësuar vendimet e shtojcës I pika 4.

Përshkrimi dhe masat e dhëna duhet të përmbahen në një raport inspektimi të firmosur nga prodhuesi i interesuar. Për më tepër, raporti duhet të specifikojë:

- datën e aplikimit të fundit në ngastra dhe/ose zonat e mbledhjes të produkteve, përdorimi i të cilave nuk është në përputhje me këtë ligj.

3. Çdo vit, përpara datës së caktuar nga organizmi inspektues, prodhuesi duhet t'i njoftojë organizmit skedën e tij të prodhimit të produkteve bimore, duke dhënë një përshkrim analitik për çdo ngastër.

4. Duhet të mbahet regjistër i shkruar dhe/ose i dokumentuar, i cili do të lejojë organizmin e inspektimit të identifikojë origjinën, natyrën dhe sasinë e të gjitha lëndëve të para të blera dhe përdorimin e materialeve të tilla; për më tepër, duhet të mbahen regjistra të shkruar ose të dokumentuar për natyrën, sasitë dhe destinacionin e të gjitha produkteve bujqësore të shitura. Sasitë e shitura direkt tek konsumatori i fundit do të llogariten në bazë ditore. Kur njësia përpunon produktet e veta bujqësore, në regjistër duhet të mbahet informacion sipas pikës B. 2, pjesa e tretë e kësaj shtojce.

5. Ndalohet magazinimi në njësi i lëndëve të para të ndryshme nga ato të përdorura në përputhje me këtë ligj.

6. Përveç vizitave inspektuese të paralajmëruara, organizmi inspektues duhet të bëjë inspektim të plotë fizik të njësisë, të paktën një herë në vit.

Pas çdo vizite hartohet një raport inspektimi, i cili firmoset edhe nga personi përgjegjës i njësisë.

7. Prodhuesi duhet t'i japë organizmit inspektues, për qëllime inspektimi, akses në ambientet e magazinimit dhe prodhimit dhe në ngastrat e tokës, gjithashtu në llogaritë dhe dokumentet e tjera mbështetëse. Ai duhet t'i sigurojë organizmit inspektues çdo informacion të domosdoshëm për qëllime inspektimi.

8.1 Produktet mund të transportohen në njësitë e tjera, duke përfshirë tregtinë me shumicë dhe pakicë vetëm në ambalazhe të përshtatshme ose në kontenier të mbyllur, në mënyrë për të ndaluar zëvendësimin e përmbajtjes dhe për të siguruar me etiketë, pa paragjykuar çdo tregues tjetër të kërkuar nga ligji:

a) emrin dhe adresën e personit përgjegjës për prodhimin ose përgatitjen e produktit, ose kur është përmendur një shitës tjetër, një deklarim i cili lejon njësinë dhe organizmin inspektues të identifikojë pa ekuivoke personin përgjegjës për prodhimin e produktit;

b) emrin e produktit, duke përfshirë një referencë të metodës së prodhimit organik.

8.2 Megjithatë, mbyllja në ambalazhim ose kontenier nuk kërkohet kur:

a) transportimi është ndërmjet një prodhuesi dhe një operatori tjetër, të cilët që të dy i nënshtrohen sistemit të inspektimit;

b) produktet janë shoqëruar nga një dokument ku jepet informacioni i kërkuar sipas nënparagrafit të mëparshëm.

9. Kur një operator ka disa njësi prodhimi në të njëjtën zonë që prodhojnë bimë ose produkte bimore të pambuluara nga neni 1, së bashku me ambientet e magazinimit të lëndëve të para (të tilla, si: plehra, insekticide, fara) duhet t'i nënshtrohen rregullave të inspektimit, në përputhje me nënparagrafin e parë të pikës 2 dhe pikave 3 dhe 4. Bimët e të njëjtit varietet, si ato të prodhuara në njësinë e treguar në pikën 1, nuk mund të prodhohen në këto njësi, megjithatë prodhuesit mund të shmangen nga rregulli i dhënë në fjalinë e fundit të nënparagrafit të mëparshëm:

a) në rastin e prodhimit të produkteve bujqësore shumëvjeçare (pemë frutore, hardhi dhe lupuli), me kusht që të plotësojnë kushtet:

1. Prodhimi në fjalë bën pjesë në një plan transformimi në lidhje me të cilën prodhuesi impenjohet dhe siguron për fillimin e transformimit të pjesës së fundit të zonës së interesuar për prodhim organik në periudhën më të shkurtër të mundshme, e cila në asnjë rast nuk mund të kalojë maksimumin prej 5 vjetësh.

2. Duhet të merren masa të përshtatshme për të siguruar një ndarje të përhershme të produkteve të marra nga secila njësi e interesuar.

3. Organizmi ose autoriteti inspektues duhet të njoftohet për vjeljen e secilit produkt, të paktën 48 orë përpara.

4. Menjëherë pas përfundimit të vjeljes, prodhuesit informojnë organizmin ose autoritetin inspektues për sasinë e saktë të vjelur në njësitë e interesuara, së bashku me çdo veti të veçantë dalluese (të tilla, si: cilësia, ngjyra, pesha mesatare etj.) dhe konfirmojnë që janë zbatuar masat e marra për ndarjen e produkteve.

5. Plani i transformimit dhe masat sipas pikave 1 dhe 2 janë aprovuar nga organizmi ose autoriteti inspektues. Ky aprovim duhet të konfirmohet çdo vit pas fillimit të planit të transformimit:

a) në rastin e zonave të përcaktuara për kërkime shkencore bujqësore, bihet dakord me autoritetin kompetent, duke siguruar që janë plotësuar kushtet 2, 3 dhe 4;

b) në rastin e prodhimit të farave, materialeve shumuese vegjetative dhe fidanëve, sigurohet që janë plotësuar kushtet 2, 3 dhe 4.

A.2 Kafshët dhe produktet blektorale prodhuar nga ferma blegtorale

1. Kur sistemi i inspektimit zbatohet në produktet blegtorale për herë të parë, prodhuesi dhe organizmi inspektues duhet të parashikojnë:

- një përshkrim të plotë të lokaleve të qëndrimit të kafshëve, lëndinave, kullotave etj. dhe,

sipas rastit, ambientet e magazinimit, ambalazhimit dhe përpunimit të kafshëve, produkteve blegtorale, lëndëve të para dhe faktorëve prodhues;

- një përshkrim të plotë të impiantit të grumbullimit të plehut organik;
- planin e shpërndarjes së plehrave të tilla në marrëveshje me organizmin inspektues ose autoritetin inspektues, së bashku me një përshkrim të plotë të zonës së dhënë për prodhimin e bimëve;
- kur kërkohet, marrëveshjet sipas kontratës me forma të tjera në lidhje me shpërndarjen e plehrave;
- planin e menaxhimit për njësinë blegtorale të prodhimit organik (p.sh. menaxhimin për ushqyerjen, riprodhimin, shëndetin etj.);
- të gjitha masat praktike që do të merren në fermën blegtorale për të garantuar plotësimin e dispozitave të këtij ligji.

Përshkrimet dhe masat e marra do të shënohen në një raport inspektimi të firmosur nga prodhuesi i interesuar.

Për më tepër, raporti duhet të specifikojë detyrimin e prodhuesit për kryerjen e operacioneve dhe, në rast shkeljeje, aplikimin e masave administrative.

2. Kërkesat e përgjithshme të inspektimit në pikat 1 dhe 4 deri 8 të pjesës A.1 që mbulojnë bimët dhe produktet blegtorale.

Duke u shmangur nga këto rregulla, është i lejuar përdorimi i produkteve mjekësore veterinare alopatike dhe antibiotikëve, duke siguruar që ato janë dhënë nga një veteriner në lidhje me trajtimet sipas shtojcës I dhe janë ruajtur në një vend të kontrolluar, si dhe janë shënuar në regjistrin e fermës.

3. Kafshët duhet të identifikohen në formë të përhershme, duke përdorur teknika të përshtatshme për çdo specie, individuale në rastin e gjitarëve të mëdhenj dhe individuale ose në grup në rastin e shpendëve ose gjitarëve të vegjël.

4. Të dhënat e kafshëve duhet të shënohen në një regjistër dhe të mbahen gjithmonë në dispozicion të autoritetit ose organizmave inspektuese në ndërmarrje.

Shënime të tilla, të cilat japin një përshkrim të plotë të sistemit të menaxhimit të kopesë, duhet të përmbajnë informacionin e mëposhtëm:

- për çdo specie, në lidhje me kafshët që vijnë në fermë: origjinën dhe datën e ardhjes, periudhën e transformimit, shenjën identifikuese dhe shënimet veterinare;
- në lidhje me kafshët që largohen nga ferma: moshën, numrin e matrikullit, peshën në rastin e therjeve, shenjën identifikuese dhe destinacionin;
- hollësitë për çdo kafshë që humbet dhe arsyet;
- në lidhje me ushqimin: tipin, përfshirja e ushqimit shtesë, porcionet e përbërësve të ndryshëm të racionit dhe periudhat e futjes së zonave me hapësira të lira;
- Në lidhje me parandalimin e sëmundjeve, trajtimin dhe kujdesin veterinar: datën e trajtimit, diagnozën, tipin e produktit të përdorur, metodën e trajtimit dhe përshkrimin e mjekut për kujdesin veterinar me arsyet përkatëse dhe periudhën e përdorimit përpara shitjes së produkteve blegtorale.

5. Kur një prodhues menaxhon disa ferma blegtorale në të njëjtin rajon, njësitë të cilat prodhojnë kafshë ose produkte blegtorale do t'i nënshtrohen sistemit të inspektimit sipas përcaktimit të parë, të dytë dhe të tretë të pikës 1 të këtij seksioni në kafshë dhe produkte blegtorale, si dhe programin e menaxhimit të kafshëve, regjistrave të tyre dhe parimet e ruajtjes së produkteve të mbarështimit të kafshëve të përdorura.

B. Njësitë për përgatitjen e produkteve bimore dhe shtazore, si dhe produkteve ushqimore që përmbajnë produkte bimore dhe shtazore.

1. Kur regjimi i inspektimit është aplikuar për herë të parë, prodhuesi dhe organizmi i inspektimit duhet të përpilojnë:

- një përshkrim të plotë të njësisë, duke treguar teknikat e përdorura për përpunimin,

paketimin dhe ruajtjen e produkteve bujqësore përpara dhe pas përpunimit të tyre;

- të gjitha masat praktike të marra në nivel njësie për të garantuar zbatimin e këtij ligji.

Ky përshkrim dhe masat e lidhura me të duhet të jepen në një raport inspektimi të firmosur edhe nga personi përgjegjës i njësisë.

Për më tepër, raporti duhet të përmbajë masat e marra nga operatori për të kryer operacionet sipas ligjit.

2. Regjistri i shkruar duhet të mbahet në dispozicion të organizmit inspektues për:

- origjinën, natyrën dhe sasinë e produkteve bujqësore të cilat janë dorëzuar në njësi;

- natyrën, sasitë dhe destinacionin e produkteve që kanë lënë njësinë;

- çdo informacion tjetër që kërkohet nga organizmi i inspektimit për qëllime të inspektimit të përshtatshëm të operacioneve të tilla si: origjina, natyra dhe sasitë e përbërësve, aditiveve dhe ndihmësve teknologjikë të dhëna njësisë dhe përbërja e produkteve të përpunuara.

3. Kur produktet janë përpunuar, paketuar dhe ruajtur në një njësi, sipas këtij ligji:

- njësia duhet të ndajë sipërfaqen në lokale për ruajtjen e produkteve, përpara dhe pas operacioneve;

- operacionet duhet të kryhen vazhdimisht deri në përfundimin e plotë të tyre, të ndara fizikisht dhe në kohë nga operacione të ngjashme të kryera në produkte të papërfshira në këtë ligj;

- në qoftë se operacione të tilla nuk kryhen shpesh, ato duhet të lajmërohen më përpara, në një kohë të vendosur së bashku me organizmin inspektues;

- çdo masë duhet të merret për të garantuar identifikimin e partive dhe për të parandaluar përzierien me produktet që nuk merren në përputhje me rregullat e këtij ligji.

4. Përveç vizitave inspektuese të paparalajmëruara, organizmi inspektues duhet të bëjë një inspektim të plotë fizik, të paktën një herë në vit, të njësisë. Mund të merren mostra për testimin e produkteve të paautorizuara. Megjithatë, ato mund të merren kur dyshohet përdorimi i pa autorizuar i produkteve. Pas çdo vizite duhet të përpilohet një raport inspektimi i firmosur edhe nga personi përgjegjës për njësinë e inspektuar.

5. Operatori duhet t'i japë organizmit inspektues, për qëllime inspektimi, akses për njësinë dhe regjistrat e shkruara dhe sigurimin e dokumentacionit tjetër.

6. Produktet e dhëna në nenin 1 mund të transferohen në njësitë e tjera, duke përfshirë tregtinë me shumicë dhe pakicë, vetëm me ambalazhim të përshtatshëm ose kontenierë të mbyllur, në mënyrë që të parandalohet zëvendësimi i përmbajtjes dhe të pajisur me etiketë, ku shënohet pa paragjykuar tregues të tjerë të kërkuar nga ligji:

a) emri dhe adresa e personit përgjegjës për prodhimin ose përgatitjen e produktit ose, kur është përmendur një shitës tjetër, një deklarim i cili të tregojë njësinë matëse dhe organizmi inspektues të identifikojë pa ekuivoke personin përgjegjës për prodhimin e produktit;

b) emrin e produktit, duke përfshirë një referencë të metodës së prodhimit organik.

Me marrjen e një produkti, operatori do të kontrollojë mbylljen e ambalazhit ose kontenierit dhe kur kërkohet edhe praninë e treguesve të dhënë në paragrafin e mësipërm, në pikën A.8.1 ose në pikën C.8. Rezultati i këtij verifikimi do të shënohet në mënyrë të saktë në regjistër sipas pikës B.2. Kur kontrolli lë ndonjë dyshim, ai vetëm mund t'i nënshtrohet përpunimit ose ambalazhimit pas eliminimit të këtij dyshimi, po të mos nxirret në treg pa treguesin që i referohet metodës së prodhimit organik.

C. Eksportuesit e produkteve bimore, produkteve blegtorale dhe produkteve ushqimore që përmbajnë produkte bimore dhe/ose shtazore për në vendet e BE-së.

1. Kur rregullat e inspektimit janë zbatuar për herë të parë, eksportuesi dhe organizmi inspektues duhet të japin:

- një përshkrim të plotë të ambienteve të eksportuesit dhe të aktiviteteve të tij, duke treguar sa është e mundur pikat e futjes së produkteve në komunitet dhe çdo mjet tjetër që eksportuesi përdor për ruajtjen, magazinimin e produkteve të eksportuara;

- të gjitha masat praktike të marra nga eksportuesi për të garantuar zbatimin e këtij ligji;

- ky përshkrim dhe masat e marra duhet të përfshihen në raportin e inspektimit të firmosur nga eksportuesi.

Për më tepër, raporti duhet të përmbajë detyrimet e eksportuesit:

- të garantojë që çdo mjet apo mënyrë që eksportuesi përdor për ruajtje të jetë i hapur për inspektim, inspektim që kryhet ose nga organizmi inspektues ose, kur këto magazina janë në një shtet tjetër, nga një organizëm inspektues i aprovuar për inspektim nga ky shtet.

2. Duhet të mbahen regjistra të shkruar që lejojnë organizmin inspektues të identifikojë për çdo parti produkti të eksportuar:

- origjinën, natyrën dhe sasinë e partisë në fjalë dhe me kërkesë të organizmit inspektues çdo hollësi për mënyrën e transportit në lokalet apo magazinat e importuesit;

- origjinën, natyrën dhe destinacionin e partisë në fjalë dhe, me kërkesë të organizmit inspektues, çdo hollësi për mënyrën e transportit nga lokalet ose magazinat e importuesit në destinacion.

3. Eksportuesit duhet të informojnë organizmin inspektues për çdo ngarkesë të eksportuar në komunitet, duke i dhënë hollësitë e kërkuara organizmit apo autoritetit, si një kopje të çertifikatës së inspektimit për produktet organike të importuara.

4. Kur produktet e importuara referuar në nenin 1 ruhen në magazina ku produkte të tjera bujqësore ose produkte ushqimore janë përpunuar, ambalazhuar ose magazinuar:

- produktet e referuara në nenin 1 duhet të mbahen të ndara nga produktet e tjera bujqësore dhe/ose produktet ushqimore;

- duhet te merren masa për të garantuar identifikimin e partive të produkteve dhe parandalimin e përzierjeve me produktet që nuk merren në përputhje me rregullat e këtij ligji.

5. Përveç vizitave inspektuese të paralajmëruara, organizmi inspektues duhet të bëjë një inspektim të plotë fizik, të paktën një herë në vit, të lokaleve të eksportuesit. Organizmi inspektues do të inspektojë regjistrat e shkruara të përmendura në pikën C.2 dhe certifikatat sipas ligjit. Mund të merren mostrat për testimin e substancave të paautorizuara në këtë ligj. Megjithatë, ato mund të merren kur dyshohet përdorimi i substancave të paautorizuara. Pas çdo vizite duhet të përpilohet një raport inspektimi, i firmosur edhe nga personi përgjegjës për njësinë e inspektimit.

6. Eksportuesi duhet, për qëllime inspektimi, t'i japë organizmit inspektues akses për lokalet e tij dhe për regjistrat e shkruara dhe ta mbështesë me dokumente të tjera, në veçanti certifikatat eksportuese. Ai duhet t'i sigurojë organizmit inspektues çdo informacion të domosdoshëm për qëllime inspektimi.

7. Produktet organike duhet të eksportohen me ambalazhim ose kontenier të përshtatshëm, të mbyllur në mënyrë që të parandalojë zëvendësimin e përmbajtjes dhe të siguruar me identifikimin e eksportuesit dhe me shenja të tjera dhe numrat që shërbejnë për të identifikuar partinë e mallit me certifikatën e inspektimit.

ANEKSI IV

INFORMACIONI PËR NOTIFIKIMIN

a) emri dhe adresa e operatorit;

b) vendndodhja e lokaleve dhe, kur kërkohet, ngastrat (data e regjistrimit të tokës) ku kryhen operacionet;

c) natyra e operacioneve dhe produktet;

d) detyrimet e operatorit për kryerjen e operacioneve;

e) në rastin e një ndërmarrjeje bujqësore, data në të cilin prodhuesi nuk përdor më në ngastrat e tij aplikimin e produkteve, përdorimi i të cilave nuk është në pajtueshmëri me këtë ligj;

f) emrin e organizmit të aprovuar, të cilit operatori i ka besuar kontrollin e ndërmarrjes së tij, ku shteti ka zbatuar sistemin e inspektimit, duke aprovuar organizma të tillë.

ANEKSI V

PJESA A: TREGUESI QË PRODUKTET JANË MBULUAR NGA SKEMA E INSPEKTIMIT

Treguesi që një produkt është mbuluar nga skema e inspektimit duhet të tregohet në të njëjtën gjuhë ose gjuhët e përdorura për etiketimin.

AL: Bujqësia organike - Sistemi i kontrollit shqiptar

ES: Agricultura Ecológica – Sistema de control CE

DA: Økologisk Jordbrug – EF- Kontrolordning

DE: Ökologischer Landbau – EG-Kontrollsystem oder Biologische Landwirtschaft – EG-Kontrollsystem

EL: □□□□□□□□□□□□

EN: Organic Farming – EC Control System

FR: Agriculture biologique – Système de contrôle CE

T: Agricoltura Biologica – Regime di controlloCE

NL: Biologische landbouw – EG-controlesysteem

PT: Agricultura Biológica – Sistema de Controlo CE

F: Luonnonmukainen maataloustuotanto – EY:n valvontajärjestelmä

SV: Ekologiskt jordbruk – EG-kontrollsystem

PJESA B: LOGOT KOMUNITARE

B.1. Kushtet në lidhje me paraqitjen dhe përdorimin e logos së komunitetit

B.1.1. Logoja e komunitetit referuar më sipër do të përfshijë modelet në pjesën B.2 të kësaj shtojce.

B.1.2 Treguesit që duhet të përfshihen në logo janë listuar në pjesën B.3 të kësaj shtojce. Është e mundur të kombinohet logo me treguesin e përmendur në pjesën A të kësaj shtojce.

B.1.3 Për të përdorur logon e komunitetit dhe treguesit e referuar në pjesën B.3 të kësaj shtojce, duhet të plotësohen rregullat e riprodhimit teknik të dhëna në grafik manual në pjesën B.4 të kësaj shtojce.

B.2. Modelet

B.3.2.Kombinimi i dy treguesve:

Autorizohet të bëhet kombinimi i dy treguesve që u referohen gjuhëve të përmendura në B.3.1. të cilat do të jenë subjekt i zhvillimit në përputhje me shembujt që vijojnë:

NL/FR: Biologische landbouw – agriculture biologique
F/SV: Lionnonmukainen Maataloustuotanto – ekologiskt jordbruk
FR/DE: Agriculture biologique- biologische landwirtschaft

B.4. Manuali grafik

Përmbajtja	Faqe
1. Hyrje	8
2. Përdorimi i përgjithshëm i logo-s	8
2.1. Logo e ngjyrosur (ngjyrat referencë)	8
2.2 Logo me një ngjyrë: logo bardhë e zi	9
2.3 Kontrasti me ngjyrat e sfondit	10
2.4 Tipografi	10
2.5 Gjuha	10
2.6 Madhësitë e reduktuara	11
2.7 Kushtet e veçanta për përdorimin e logo-s	11
3. Bromides origjinale	12
3.1. Zgjedhja e dy ngjyrave	12
3.2 Përshkrimet	27
3.3 Një ngjyrë: logo bardh e zi	27
3.4 Fletët e mostrave të ngjyrës	28

1. Hyrje

Grafiku manual është një instrument për operatorët për të riprodhuar logo-n.

2. Përdorimi i përgjithshëm i logos

2.1 Logo e ngjyrosur (ngjyrat reference)

Kur është përdorur logo e ngjyrosur, kjo logo duhet të vendoset në ngjyrën, duke përdorur direkt ngjyrat (Pantone) ose një proces katër ngjyrash. Ngjyrat e referencës janë treguar këtu poshtë.

2.4 Tipografi

Përdorimi i qartësisë Fruitier në germat e mëdha ose fjalët. Madhësia e germave të shkrimit do të reduktohet në përputhje me normat e dhëna në seksionin 2.6

2.5 Gjuhët

Ju jeni të lirë të përdorni versionin e gjuhës ose versionet e zgjedhjes tuaj në përputhje me specifikimet e treguar në B.3

2.6 Madhësitë e reduktuara

Nëqoftëse aplikimi i logo-s në logo-n e tipeve të ndryshme të etiketimit kërkon reduktimet e domosdoshme, madhësia minimale do të jetë:

a) Për një logo me një tregues: madhësia minimale e diametrit 20 mm.

2.7 Kushtet e veçanta për përdorimin e logo-s

Përdorimi i shërbimeve të logo-s për të konfirmuar vlerën specifike të produkteve. Aplikimi më efektiv është në ngjyrë, kështu ai ka një paraqitje të madhe dhe njihet më lehtësisht dhe më shpejt nga konsumatori.

Përdorimi i logos me një ngjyrë të vetme (bardh e zi), dhënë në seksionin 2.2, rekomandohet të përdoret vetëm në rastet kur aplikimi i tij me ngjyra nuk është praktik.

3. Bromidës origjinale

3.1 Zgjedhja e dy ngjyrave

- Treguesi i vetëm në të gjitha gjuhët.

PANTONE 367

ANEKSI VI

HYRJE

Për qëllime të kësaj shtojce, do të përdoren përkufizimet e mëposhtme:

1. Përbërësit me origjinë bujqësore:

a) produktet bujqësore të thjeshta dhe produkte të marra prej tyre nga larja, pastrimi, përpunimi termik dhe/ose mekanik i përshtatshëm dhe/ose nga përpunime fizike, duke ndikuar në reduktimin e përmbajtjes së lagështirës së produktit;

b) gjithashtu, produktet e rrjedhura nga produktet e përmendura në pikën (a) nga procese të tjera të përdorura në përpunimin e ushqimit, por vetëm se këto produkte janë konsideruar si shtesa ushqimore ose aromatizuese.

2. Përbërësit me origjinë jobujqësore: përbërës të ndryshëm nga ato me origjinë bujqësore dhe që i përkasin të paktën një prej kategorive të mëposhtme:

3.1. shtesa ushqimore, duke përfshirë bartësit e shtesave ushqimore,

3.2. aromatizuesit,

3.3. uji dhe kripa,

3.4. preparatet e mikroorganizmave,

3.5. mineralet (duke përfshirë elemente gjurme) dhe vitaminat.

4. Mbartësit, duke përfshirë mbartësit e solventëve: shtesat ushqimore të përdorura për të tretur, holluar, shpërndarë ose për të modifikuar fizikisht një shtesë ushqimore, pa ndryshuar funksionin teknologjik të tij, me qëllim që të lehtësojë përpunimin, aplikimin ose përdorimin e tij.

PARIME TË PËRGJITHSHME

Seksionet A, B dhe C përfshijnë përbërësit dhe lëndët ndihmëse të përpunimit, të cilat mund të përdoren në përgatitjen e produkteve ushqimore të përbëra kryesisht nga një ose më shumë përbërës me origjinë bimore, me përjashtim të verërave.

Përpara adoptimit të rregullave në seksionet A dhe B të kësaj shtojce dhe me qëllim që të përfshihet në mënyrë specifike përgatitja e produkteve ushqimore të përbëra nga një ose më shumë produkte blegtorale, do të zbatohen rregullat kombëtare.

Megjithatë, referenca për çdo përbërës të seksioneve A dhe C ose çdo lëndë ndihmëse të përpunimit të seksionit B, çdo praktikë përpunimi, të tilla si tymosja do të përdoren vetëm në përputhje me legjislacionin komunitar dhe/ose legjislacionin kombëtar dhe, në mungesë të tyre, në përputhje me parimet e praktikës së mirë të prodhimit për produktet ushqimore.

SEKSIONI A
PËRBËRËSIT ME ORIGJINË JOBUJQËSORE

Emri		Kushtet specifike
E 170	Karbonat kalciumi	Autorizohen të gjitha funksionet, përveç ngjyrimit
E 270	Acid laktik	
E 290	Dyoksid karboni	
E 296	Acid malik	
E 300	Acid askorbik	
E 306	Ekstrakt i pasur i tokoferolit	Antioksidant në yndyrna dhe vajra
E 322	Lecitina	
E 330	Acid citrik	
E 333	Citrat kalciumi	
E 334	Acid tartrik (L(+)-)	
E 335	Tartrat natriumi	
E 336	Tartrat kaliumi	
E 341 (i)	Monofosfat kalciumi	Agjent rritës për vetërritjen në miell
E 400	Acid algjinik	
E 401	Alginat natriumi	
E 402	Alginat kaliumi	
E 406	Agar	
E 407	Karagenan	
E 410	Locust bean gum	
E 412	Guar gum	
E 413	Tragacanth gum	
E 414	Goma arabike	
E 415	Goma xanthan	
E 416	Karaga gum	
E 422	Glicerol	Ekstrakt bimor
E 440(i)	Pektin	
E 500	Karbonat natriumi	
E 501	Karbonat kaliumi	
E 503	Karbonat amoni	
E 504	Karbonat magnezi	
E 516	Sulfat kalciumi	Mbartës
E 524	Hidroksid natriumi	Trajtues i sipërfaqës i Laugengebäck
E 551	Dioksid silici	Agjent kundër pjekjes për erëzat
E 938	Argon	
E 941	Azot	
E 948	Oksigjen	

A.2 Aromatizuesit të etiketuar si substanca aromatizuese natyrale

A.3 Uji dhe kripa

Uji i pijshëm

Kripa (me komponentë bazë klorurin e natriumit ose klorurin e kaliumit), në përgjithësi të përdorura në përpunimin e ushqimit.

A.4 Preparatet e mikroorganizmave

Çdo preparat i mikroorganizmave normalisht i përdorur në përpunimin e ushqimeve, me

përjashtim të mikroorganizmave gjenetikisht të modifikuara.

A.5 Mineralet (duke përfshirë edhe elemente gjurme), vitaminat, aminoacidet dhe komponimet e tjera të azotit: Mineralet (duke përfshirë edhe elemente gjurme), vitaminat, aminoacidet dhe komponimet e tjera të azotit janë të lejueshme vetëm në qoftë se përdorimi i tyre është i lejuar me ligj në produktet ushqimore ku ato janë përfshirë.

SEKSIONI B
LËNDËT NDIHMËSE TË PËRPUNIMIT DHE PRODUKTE TË TJERA TË CILAT MUND TË PËRDOREN PËR PËRPUNIMIN E PËRBËRËSVE ME ORIGJINË BUJQËSORE NGA PRODHIMI ORGANIK

Emri	Kushtet specifike
Ujë	
Klorur kalciumi	Agjent koagulues
Karbonat kalciumi	
Hidroksid kalciumi	
Sulfat kalciumi	Agjent koagulues
Klorur magnezi (ose nigar)	Agjent koagulues
Karbonat kaliumi	Tharës i rrushit
Karbonat natriumi	Prodhim sheqeri
Hidroksid natriumi	prodhim sheqeri prodhim vaji nga farat e pjekura (Brassica spp)
Acid sulfurik	Prodhim sheqeri
Izopropanol (propan-2-ol)	Në procesin e kristalizimit në prodhimin e sheqerit Për një [...] periudhë deri me 31.12.2006
Dyoksid karboni	
Azot	
Etanol tretës	
Acid tanik	Për qëllime filtrimi
Albumina tek e bardha e vezës	
Kazein	
Xhelatin	
Vajra vegjetal	Agjent lubrifikues, çlirues ose antishkumues
Dyoksid silici	Xhel ose tretësirë koloidale
Karbon aktiv	
Pudër	
Bentonit	
Kaolin	
Tokë diatomike	
Perlite	
Lëvozhga e lajthisë	
Miell orizi	
Dyll blete	Agjent çlirues
Carnauba wax	Agjent çlirues

Preparatet e mikroorganizmave dhe të enzimave:

Çdo preparat i mikroorganizmave dhe i enzimave normalisht të përdorur si lëndë

ndihmëse në përpunimin e ushqimeve, me përjashtim të organizmave gjenetikisht të modifikuar.

SEKSIONI C
PËRBËRËSIT ME ORIGJINË BUJQËSORE, TË CILËT NUK JANË PRODHUAR ORGANIKISHT

C1. Produktet bimore të papërpunuara, si dhe produktet e rrjedhura prej tyre nga përpunimi sipas përkufizimit 2(a) të hyrjes së kësaj shtojce:

C1.1. Frutat dhe farat e ngrënshme:

Lëndë	Quercus spp.
Arra cola	Cola acuminata
Rrush frengu	Ribes uva-crispa
Frut pasioni	Passiflora edulis
Manaferrë (e tharë)	Rubus idaeus
Stafidhe e kuqe (e tharë)	Ribes rubrum

C1.2. Erëzat dhe barërat e ngrënshme:

Arrë hindri	Myristica fragrans, deri më 31.12.2000
Piper jeshil	Piper nigrum, deri më 30.4.2001
Piper (Peruvian)	Schinus mollë L.
Fara rrepë	Armoracia rusticana
Lesser galanga	Alpina officinarum
Safflower flower	Carthamus tinctorius
Watercress herb	Nasturtium officinale

C1.3 Të ndryshme: alga, duke përfshirë leshterikët, të lejuar në përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale.

C.2 Produkte bimore, të përpunuara nga procese sipas përkufizimit të pikës 2(b) të hyrjes së kësaj shtojce.

C.2.1 Yndyrnat dhe vajrat të ose jo të rafinuara, por jo të modifikuara kimikisht, të marra nga bimë të ndryshme, si:

Kakao	Theobroma cacao
Arrë kokosi	Cocos nucifera
Ulli	Olea europaea
Lule dielli	Helianthus annuus
Palm	Elaeis guineensis
Rrepë	Brassica napus, rapa
Safflower	Carthamus tinctorius
Susam	Sesames indicum
Soja	Glycine max

C.2.2 Sheqerërat, niseshteja dhe produkte të tjera të marra nga drithërat dhe bimët zhardhokore:

Sheqer nga panxhar sheqeri
Fruktozë
Fletë orizi

Bukë pa maja
Niseshte nga orizi dhe misri, të pamodifikuara kimikisht
C.2.3 Të ndryshme:

Coriander, i tymosur	Coriandrum sativum deri më 31.12.2000
Protein bizeleje	Pisum spp.

- Rum, i marrë vetëm nga lëngu i kallam sheqerit.
- Kirsch, i përgatitur në bazë të frutave dhe aromatizuesve sipas seksionit A.2. të kësaj shtojce.

Përzjerje e bimëve e lejuar në përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale dhe duke i dhënë cilësitë e ngjyrës dhe shijes së ëmbëlsirave, vetëm në përgatitjen e "Gummi Bärcheu".

- Përzierje të pipereve: piper nigrum, Schinus mollë dhe Schinus terebinthifolium,

C.3 Produkte shtazore:

- organizmat ujorë, që nuk rrjedhin nga akuakultura dhe lejohen në përgatitjen e produkteve ushqimore konvencionale;

gjalpqumështi pluhur;
xhelatinë;
mjaltë.

ANEKSI VII

Numri maksimal i kafshëve për ha Klasa ose speciet	Numri maksimal i kafshëve për ha Ekuivalent për 170 kg N/ha/vit
Njëthundrak mbi 6 muaj	2
Viça për majmëri	5
Gjedhë të tjerë më të vegjël së një vit	5
Gjedhë meshkuj nga 1 deri në 2 vjeç	3.3
Gjedhë femra nga 1 deri në 2 vjeç	3.3
Gjedhë meshkuj 2 ose mbi 2 vjeç	2
Mëshqerra riprodhuese	2.5
Mëshqerra për majmëri	2.5
Lopë për qumësht	2
Lopë qumështi për reformim	2
Lopë të tjera	2.5
Lepuj riprodhimi	100
Dele	13.3
Dhi	13.3
Derra	74
Dosa riprodhimi	6.5
Derra për majmëri	14
Derra të tjerë	14
Pula për tavolinë	580
Pula për vezë	230

ANEKSI VIII

Sipërfaqet minimale të mbuluara dhe të pambuluara dhe karakteristikat e tjera të vendndodhjes për specie dhe tipe të ndryshme prodhimi.

1.GJEDHËT, DELET DHE DERRAT

		Sipërfaqja e mbuluar (sipërfaqja neto e disponueshme për kafshët)	Sipërfaqet e zbuluara (sipërfaqet e lira, duke përfshirë kullotat)
	Pesha e gjallë minimale (kg)	M^2/kokë	M^2/kokë
Gjedhët dhe njëthundrakë për riprodhim dhe majmëri	Deri në 100 Deri në 200 Deri në 350 Deri në 350	1.5 2.5 4.0 5 me një minimum 1 m^2/100 kg	1.1 1.9 3 3.7 me një minimum 0.75 m^2 /100 kg
Lopë qumështi		6	4.5
Dema për riprodhim		10	30
Dele dhe dhi		1.5 dele/dhi 0.35 qingja/keca 2.5	2.5 0.5 për qingja/keca
Dosa me gica deri në 40 ditë		7.5 dosa	2.5
Derra për majmëri	Deri në 50 Deri në 85 Deri në 110	0.8 1.1 1.3	0.6 0.8 1
Derra	Mbi 40 ditë dhe mbi 30 kg	0.6	0.4
Gica		2.5 femër 6.0 mashkull	1.9 8.0

2. SHPENDËT

	Sipërfaqja e mbuluar (sipërfaqja neto e disponueshme për kafshët)			Sipërfaqet e zbuluara (sipërfaqet e lira në m^2 në qarkullim/kokë No)
	Kafshë/m^2	cm furrik/kafshë	fole	
Pula për vezë	6	18	8 pula për fole ose në rastin e foleve të përbashkëta 120 cm^2/zog	4, duke siguruar që nuk kalohet kufiri 170 kg të N/ha/vit
Shpendë për majmëri (në strehim fiks)	10 me një maksimum 21 kg peshë e gjallë/m^2	20 (vetëm për kafshë shtëpiake)		4 zogj për mish dhe kafshë shtëpiake 4.5 rosa 10 gjela deti 15 pata Për të gjitha speciet e përmendura më sipër nuk duhet të kalohet kufiri 170 kg të N/ha/vit.
Shpendë për majmëri (në strehim të levizshëm)	16 (*) në strehim të lëvizshëm shpendësh me një maksimum 30 kg peshë e gjallë/m^2			